

**§ 12 Miljøgodkendelse**  
**af**  
**svineproduktion**  
**på Skjesbjergvej 34, 8860 Ulstrup**



## Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Vellev Nedergård Skjesbjergvej 34 Vellev 8860 Ulstrup
Matrikel nr.	12 a Vellev By, Vellev m.fl.
CVR. nr.	16007889
P-nr.	1001549157
Ejendoms nr.	7100015298
Ejer af ejendommen	Gert Bjerre Skjesbjergvej 34 8860 Ulstrup
Forpagter og driftsansvarlig	Samme
Brugstype	Slagtesvin og ammekøer
Skema nummer og versionsnummer	6991 version 8
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 Husdyrbrug for mere end 250 DE, herunder mere end 210 DE i slagtesvin
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune
Sagsbehandler	Anders-Ole Sig Gjerløff
Godkendelses dato	29.september 2010
Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, om vilkårene i godkendelsen overholdes.
Næste revurdering	2018

# Indholdsfortegnelse

<b>1. Baggrund for godkendelsen.....</b>	<b>5</b>
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2 Ikke- teknisk resumé.....	6
<b>2. Vilkår for afgørelsen.....</b>	<b>10</b>
2.1 Gyldighed.....	10
2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	10
2.3 Husdyrholdet og staldindretning.....	10
2.4 Ventilation.....	12
2.5 Fodring og foderopbevaring.....	12
2.6 Energi- og vandforbrug.....	12
2.7 Spildevand og regnvand.....	13
2.8 Affald.....	13
2.9 Olie og brændstof.....	13
2.10 Gødningsproduktion og – håndtering.....	14
2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget.....	14
2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning.....	16
2.13 Driftsforstyrrelser og uheld.....	17
2.14 Egenkontrol.....	17
<b>3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....</b>	<b>19</b>
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger, afstandskrav m.v.....	19
3.2 Placering i landskabet.....	20
<b>4. Husdyrhold, staldanlæg og drift.....</b>	<b>23</b>
4.1 Husdyrhold og staldindretning.....	23
4.2 Ventilation.....	28
4.3 Fodring.....	28
4.4 Energi- og vandforbrug.....	29
4.5 Spildevand og regnvand.....	31
4.6 Affald, olie, og kemikalier.....	32
4.7 Egenkontrol og dokumentation.....	34
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	34
4.9 Husdyrbrugets ophør.....	36
<b>5. Gødningsproduktion og - håndtering.....</b>	<b>36</b>
5.1 Gødningstyper og mængder.....	36
5.2 Håndtering af husdyrgødning.....	37
<b>6. Forurening og gener fra husdyrbruget.....</b>	<b>41</b>
6.1 Lugt.....	41
6.2 Fluer og skadedyr.....	43
6.3 Støj fra anlæg og maskiner.....	44
6.4 Transport.....	45
6.5 Støv.....	46
6.6 Lys.....	46
<b>7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø.....</b>	<b>47</b>
7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer.....	47
7.2 Grundvand.....	48
7.3 Vandløb og søer.....	49
7.4 Fjord og Hav.....	50

7.5 Ammoniak og natur .....	53
7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter m.m.) .....	58
7.7 Fredede fortidsminder m.v. ....	59
7.8 Konsekvensvurdering.....	59
<b>8. Bedst tilgængelige teknik (BAT) .....</b>	<b>60</b>
<b>10. Generelle forhold .....</b>	<b>61</b>
10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget Skjesbjergvej 34.....	61
10.2 Meddelelsespligt - arealer og ejerforhold.....	62
10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse.....	63
10.4 Revurdering af miljøgodkendelse .....	63
10.5 Gyldighed .....	63
10.6 Offentliggørelse .....	64
10.7 Klagevejledning.....	64
<b>Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84: .....</b>	<b>66</b>
<b>Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85: .....</b>	<b>67</b>
<b>Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:.....</b>	<b>67</b>
<b>Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:.....</b>	<b>67</b>
<b>11. Lovgrundlag og vejledninger .....</b>	<b>68</b>

## **BILAG**

BILAG 1. Placering af ny stald.
BILAG 2. Regler for olietanke
BILAG 3. Udspretningsarealer
BILAG 4. Transportveje og afgræsning
BILAG 5. Beredskabsplan
BILAG 6. Uddrag af Sædskiftenotatet
BILAG 7. Baggrund for habitatvurderingen
BILAG 8. Ansøgers BAT redegørelse
BILAG 9. Arkæologisk vurdering

# 1. Baggrund for godkendelsen

## 1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Denne miljøgodkendelse fastsætter de vilkår, der skal gælde for svinebruget på landbrugsejendommen matr. nr. 12a Velleby, Velleby m.fl. Skjesbjergvej 34, Velleby, 8860 Ulstrup.

Godkendelsen er betinget af, at vilkårene overholdes.

Godkendelsen omfatter miljøgodkendelse af anlægget på Skjesbjergvej 34 og produktionen med CHR nr. 77667. Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af alle ejede og forpagtede arealer under den samlede bedrifts CVR nr. 16007889.

Herudover er der indgået aftale om afsætning af gylle til Thorsø Miljø- og biogasanlæg. Der er ikke tilknyttet § 16 miljøgodkendelser af arealer anvendt til afsætning af gylle uden for bedriftens egne arealer. Bedriftens ejede og forpagtede arealer ligger alle i Favrskov Kommune.

Vilkårene i godkendelsen sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Skjesbjergvej 34 kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora, fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelse af godkendelsen har Favrskov Kommune sammenfattet en miljøteknisk redegørelse og udført vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Udkastet til miljøgodkendelse er udarbejdet på baggrund af ansøgning nr. 6991, version 8 genereret den 12.07.2010.

Der er desuden indhentet supplerende oplysninger. Miljøgodkendelsen vedrører etablering og drift i forhold til miljøgodkendelsesloven. Det er vigtigt at understrege, at tilladelse og godkendelse, der vedrører anden lovgivning, som fx byggetilladelse, skal indhentes særskilt.

De nye bygninger opføres på bar mark i en afstand af ca. 450 m fra ejendommens hovedbygningssmasse i Velleby by, dog i tilknytning til en forholdsvis ny stald fra 2007. Alle bygningerne ligger på den samme samlede faste ejendom og godkendes derfor samlet.

Ejendommen har i forvejen en kapitel 5 godkendelse fra 2006. Udvidelsen omfatter både dyrehold og staldbygninger. Det vurderes, at forureningen fra det øgede dyrehold mht. lugt og ammoniak samt kvælstof og fosfor fra den udbragte husdyrgødning ikke kan adskilles fra den eksisterende produktion. Forureningen fra udvidelsen kan ikke bedømmes isoleret, og det vurderes, at der skal meddeles en samlet godkendelse af hele produktionen i henhold til § 12 stk. 3 i husdyrloven. Vilkårene i denne miljøgodkendelse træder i stedet for de forudsætninger, der blev fastlagt i VVM-screeningen for Skjesbjergvej 34 samt vilkårene i miljøgodkendelsen af 4. oktober 2006 fra gl. Hvorslev kommune.

I bedriftens cvr-nr. indgår også ejendommen Enslevvej 33 med 71 DE, beliggende 1,9 km fra de gamle stalde på Skjesbjergvej 34 og 2,3 km fra de nye. Det vurderes, at miljøgodkendelsen ikke skal omfatte denne ejendom, da vurdering af forureningen kan foretages uafhængigt af denne.

## 1.2 Ikke- teknisk resumé

### Ansøgningen

Favrskov Kommune har den 20. maj 2008 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af ejendommen Skjesbjergvej 34, Ulstrup. Der er krav om godkendelse, idet ansøger ønsker at udvide husdyrholdet fra 216 DE i svin + 12 DE i ammekvæg til 308 DE i svin + 31 DE i ammekvæg, beregnet efter de nuværende omregningsfaktorer for dyreenheder.

### Produktionen

Den nuværende årsproduktion er på 8.400 slagtesvin (30 -102 kg) samt 16 ammekøer opdræt og kalve. Gert Bjerre ønsker at udvide produktionen til 11.100 slagtesvin (32–107 kg) samt 24 ammekøer med opdræt og kalve til 6 mdr.

### Bygninger og beliggenhed

I forbindelse med udvidelsen opføres der en slagtesvinestald på ca. 1300 m<sup>2</sup> og en gyllebeholder på 4000 m<sup>3</sup> i tilknytning til en nyere fritliggende slagtesvinestald fra 2007. Disse bygninger ligger 430 m fra de eksisterende driftsbygninger, der er placeret sammen med stuehuset i udkanten af Vellev By. De 3 staldbygninger, som ligger nærmest ved landsbyens øvrige beboelser, skal tømmes for dyr i forbindelse med udvidelsen. Ammekvæget bliver placeret i en tidligere svinestald. I den bynære bebyggelse er der desuden en svinestald, som forbliver uforandret og en gyllebeholder på 2000 m<sup>3</sup>.

Nærmeste byzone er et boligområde ved Amstrup Bakker 2,3 km fra den nye stald.

I forhold til placering af den nye stald ligger ejendommen i et område, der i Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde og "Udbygningsområde for landbrugsbyggeri", hvor kommunen vil tilgodese lokalisering af nyt stort landbrugsbyggeri. Lovgivningen foreskriver, at byggeri skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, såfremt det er teknologisk muligt med henblik på at undgå unødvendig spredning af landbrugsbyggeri i landskabet. Det er imidlertid ikke muligt at nedbringe lugten fra det udvidede dyrehold til et acceptabelt niveau ved ejendommens eksisterende hovedbygninger, og da ejendommen i forvejen har en stald med velovervejede placering på den åbne mark, er det vurderet at være mest hensigtsmæssigt at placere udvidelsen dér. Der er foretaget en konkret vurdering af det pågældende projekts indplacering i landskabet.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at byggeriet kan placeres som angivet uden væsentlig påvirkning af det konkrete landskabs særlige karakter, når der er foretaget en hensigtsmæssig beplantning.

### Arealer

Der er til ejendommen et areal på 134,33 ha ejet udbringningsareal. Der er ikke nogen aftalearealer. I bedriftens cvr-nr. indgår også husdyrgødningen fra 71 DE i svin på Enslevvej 33. Gyllen herfra udbringes på arealerne tæt ved denne ejendom.

Svinegyllen fra Skjesbjergvej 34 fragtes til Thorsø Biogasanlæg, og ejendommen modtager afgasset biomasse svarende til 87 DE retur. Transporten med afgasset biomasse ud til markerne kommer til at foregå med lastbil.

#### Dyretryk

Den udbragte mængde husdyrgødning falder fra 1,40 DE/ha i nudrift til 1,31 DE/ha i ansøgt drift, heri medregnet kvægholdet.

#### Lugt

Det nye staldanlæg placeres i umiddelbar forlængelse af den eksisterende stald på bar mark mod øst. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er ejendommen Skjesbjergvej 36 A ca. 650 m fra ny stald. Nærmeste samlede bebyggelse er Vellev by med nærmeste beboelse beliggende ca. 124 m fra svinestalden på den eksisterende ejendom og 600 m fra staldene på bar mark.

Lugten fra dyreholdet inde i Vellev by mindskes betydeligt i forbindelse med udvidelsen på marken, idet svineproduktionen nedsættes med 61 DE. Ammekobesætningen øges ganske vist samtidig fra 12 DE til 31 DE, men dyrene går ude på græs i sommerhalvåret og giver ikke anledning til lugtgener i den varme periode. Geneafstanden mindskes fra 196 m i nudrift til 128 m for den del af det ansøgte dyrehold, der skal være i Vellev by.

Ved at placere hovedparten af dyreholdet 430 m mod nord og samtidig nedsætte dyreholdet i de stalde, der ligger i Vellev, vurderes det, at lugtgenereglerne overholdes, og at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboerne. Anlægget overholder de lovbestemte lugtgenegrænser for nærmeste enkelt bolig, samlet bebyggelse og for byzone (Amstrup Bakker).

Som virkemidler er anvendt afstanden mellem stalde og boliger samt en gulvtype for slagtesvin med lille lugtemission.

#### Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Både den nye stald og begge de eksisterende slagtesvinestalde har mindst 25 % fast gulv, hvilket er en gulvtype med lav lugt- og ammoniakudsendelse. Der etableres luftrensning på stalden, så ventilationsluften renses for ammoniak, inden den sendes ud. Der anvendes et rensesystem, hvor luften ledes gennem et filter og vaskes med en svovlsyreopløsning. Den anden eksisterende stald på bar mark har i forvejen denne type luftrensning. Rensesystemet fjerner ca. 80 % af ammoniakken fra staldluften. Desuden bliver den nye gyllebeholder overdækket, og gyllen køres herfra til Thorsø Biogasanlæg, som udnytter gyllen til biogasfremstilling.

#### Natur og ammoniak

Udvidelsen medfører en samlet reduktion fra anlægget på ca. 874 kg N/år i forhold til nudriften, således at den samlede emission bliver på i alt ca. 1.792 kg N/år.

#### *Natura 2000 området Bjerre og Haslund Skove (H229):*

Staldanlægget er beliggende ca. 9 km vest for Natura 2000 området Bjerre og Haslund Skove (H229). Ammoniakemissionen fra anlægget vurderes derfor ikke at være til skade for habitatområdet, og der er ikke foretaget beregning af ammoniakdepositionen her.

#### *§ 7 naturtyper:*

Det nye staldanlæg er beliggende ca. 400 m vest for § 7 heden Sparrebakke, og både nyt og eksisterende anlæg er placeret i bufferzone II. Det beregnede bidrag til § 7 arealet fra stald og lager er ca. 0,3 kg N/ha/år, hvilket overholder kravet på 0,7.

Et registreret § 7 område 700 m vest for anlægget opfylder i øjeblikket ikke betingelserne for registrering som overdrev. Der er dog foretaget beregning til området med et resultat på 0,3 kg N/ha.

Bedriften har udspretningsarealer beliggende inden for bufferzone I og II i forhold til § 7 områder, hvorfor der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er krav om nedfældning af al gylle på sort jord og græsmarker på disse arealer.

### *§ 3 beskyttet natur:*

Ca. 80 meter øst for det nye anlæg ligger der et § 3 beskyttet overdrev. Favrskov Kommune vurderer, at overdrevet er truet af gødsning og afgræsning, og at det skal beskyttes svarende til bufferzonereglerne. Ammoniakmerdepositionen på området må højst være 0,5 kg N/ha/år. Beregningen viser en merdeposition på 0,50 kg N/ha/år, og der vurderes ikke at være risiko for negativ ændring af overdrevets tilstand. Der er anvendt virkemidlet luftvasker med svovlsyre i den nye stald, låg på den nye gyllebeholder og nedsat fodermængde pr. slagtesvin.

Der er desuden foretaget beregninger af merdepositionen på en mose 90 m syd for det eksisterende anlæg og på et overdrev 300 m nordøst for det nye staldanlæg. Beregningerne viser hhv. -1,3 og 0,13 kg N/ha/år, hvilket overholder grænseværdierne.

Dele af nogle af de planlagte udspretningsarealer opfylder betingelserne for at være beskyttet overdrev, eng eller vandhul, og disse arealer er blevet udtaget af udspretningsarealerne.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at udvidelsen kan gennemføres uden væsentlig merpåvirkning af ammoniakfølsom natur.

### Grundvand

#### *Nitrat følsomme områder og indsatsplaner*

7 marker ligger helt eller delvis indenfor nitratfølsomt indvindingsområde og ydermere indenfor det kommende indsatsområde Hvorslev. Kortlægningen af grundvandsressourcen er tilendebragt, og Favrskov Kommune vurderer, at udvaskningen højst må være 50 mg nitrat/l fra rodzonen for at sikre drikkevandet i området. Der er lavet udvaskningsberegninger for disse udspretningsarealer i ansøgningsystemet. Beregningerne viser, at udvaskningen af nitrat ligger mellem 47 og 49 mg nitrat/l ud af rodzonen for disse arealer. Nitratkoncentrationen reduceres med 22 mg nitrat/l for disse arealer i forhold til nudrift. Reduktionen er opnået via et nedsat husdyrtryk på 1,31 DE/ha og brug af et grundvandssædskifte med 60 % miljøgræs. Udvasningen overholder de lovbestemte krav i husdyrgodkendelsesloven.

#### *Boringer*

Der er ikke arealer, som ligger boringsnært eller indenfor grundvandsdannende oplande til almene vandværker.

### Vandløb og søer

Mark 37-0 skråner stærkt (> 6 grader) ned mod vandløbet Tjærbæk, som er A-målsat. Området mellem udbringningsarealet og vandløbet er dog tilvokset med træer og afstanden er mere end 20 m. Der vurderes derfor ikke at være nogen risiko for tab af kvælstof og fosfor fra marken til vandløbet. Erosion af udbragt



husdyrgødning til vandløbene og søer under kraftige regnskyl vurderes på den baggrund ikke at udgøre en risiko, såfremt der opretholdes en dyrkningsfri bræmme på 2 m jf. Vandløbslovens § 69.

#### Kyst og hav

Alle udspretningsarealer afvander til Randers Fjord primært via oplandet til Gudenåens vandløbssystem. Randers Yderfjord er udpeget som meget sårbar recipient ifølge sårbarhedskort til husdyrgodkendelsesloven, der er overbelastet med fosfor og kvælstof. Det skyldes bl.a., at denne del af fjorden har status som internationalt naturbeskyttelsesområde – Natura 2000 område. Favrskov Kommune stiller krav om, at udvaskningen af kvælstof ikke må stige i forhold til nudriften, og at der skal være fosforbalance i markdriften.

*Kvælstof til Randers Fjord:* Den potentielle udvaskning af kvælstof til vandløbssystemet og Randers Fjord er beregnet til 47,20 kg N/ha i ansøgt drift og 56,3 kg N/ha i nudrift. Udspretningsarealerne udgør i alt 134 ha. Udvasningen i ansøgt drift reduceres således med 9,1 kg N/ha i forhold til nudrift situationen. Der udvaskes altså 1219 kg N pr år mindre fra rodzonen på ejendommens areal, som potentielt kunne udvaskes til Randers Fjord, som følge af projektet. Som virkemidler er anvendt et lavere husdyrtryk på 1,31 DE/ha og sædskifter med middellav udvaskningsindeks.

*Fosfor til Randers Fjord:* Det maksimalt tilladte fosforoverskud ifølge it-systemet er beregnet til 1,9 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 0,0 kg P/ha/år. Kommunens krav er dermed også overholdt. Fosforoverskuddet beregnes ud fra de aktuelle sædskifter (her S2, S4 og G6) og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor samt tilførslen af fosfor fra husdyrgødning. De valgte sædskifter har en stor fraførsel af fosfor.

#### Alternativer – herunder 0 alternativet

Hvis produktionen fortsætter uændret, vil bedriften uden effektivisering og udvikling skulle afvikles indenfor en overskuelig årrække.

#### Samlet vurdering

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer, aftalearealer eller lignende, før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

## 2. Vilkår for afgørelsen

### 2.1 Gyldighed

- 2.1.1 Udvidelsen skal være gennemført inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden. Er etableringen ikke fuldt gennemført indenfor de 2 år, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der ved udløbet af de 2 år er registreret på ejendommen. Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt besætningens størrelse 2 år efter godkendelsesdatoen ikke har nået den godkendte størrelse.

### 2.2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

- 2.1.2 Placering af den nye slagtesvinestald skal være som angivet i bilag 1.
- 2.1.3 Tag og vægge skal være af samme materialer som på den eksisterende stald på bar mark, dvs. tag af grå ikke-reflekterende eternit og vægge af grå elementer.
- 2.1.4 Der skal plantes omkring det nye staldkompleks på marken og udenom gyllebeholderen. Der skal etableres en stedse vedligeholdt læbeplantning, bestående af buske og træer, heriblandt også stedsegrønne træer, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv sløring. Beplantningsbæltet skal bestå af minimum 3 rækker og være etableret senest 1 år efter, at bygningerne er opført.
- 2.1.5 Før beplantningen igangsættes og senest 1 år efter meddelelse af denne godkendelse skal der indsendes en plan for beplantningen til godkendelse hos Favrskov Kommune.
- 2.1.6 Beplantning og vedligeholdelse skal foregå efter retningslinjerne, eller tilsvarende, der er angivet i Skov- og Naturstyrelsens Skov-Info nr. 13 om træer og buske til skovbryn, læhegn og vildtplanter <http://www.skov-info.dk/haefte/13/helepubl.htm>
- 2.1.7 Når gyllebeholderen ikke længere er nødvendig for driften, skal den fjernes senest 1 år efter ophør.

### 2.3 Husdyrholdet og staldindretning

#### Årsproduktion

- 2.3.1 Godkendelsen omfatter en årsproduktion på maksimalt 308,34 DE i slagtesvin og 31,37 DE i ammekvæg, svarende til 11.100 slagtesvin (32-107 kg) samt 24 ammekøer, 7 opdræt (0-6 mdr), 22 opdræt (6-26 mdr) og 13 tyrekalve (til 220 kg). Inden for antal og vægt af slagtesvin eller ammekvæg tillades afvigelser i DE på +/- 5 % på årsplan, så længe det maksimale antal DE og lugtemissionen overholdes.

#### Staldindretning

- 2.3.2. Den nye slagtesvinestald skal være med 25-49 % fast gulv i henhold til byggeblad nr. 106.04-52.

2.3.3. På den nye stald skal der etableres et system, som renser ventilationsluften for ammoniak. Der skal etableres et kemisk system, hvor luften vaskes med syre således, at systemet bortrenser mindst 80 % af ammoniakken fra luften i den nye stald 17. Sideløbende hermed skal luftvaskesystemet i den eksisterende stald 14 bortrense mindst 78,5 % af ammoniakken. Dette kan ske ved, at mindst 60 % af ventilationsluften føres gennem renselanlægget i begge stalde. Systemet skal etableres i henhold til byggebladet "Luftvasker med syre" fra 19.5.2009 eller nyere.

2.3.4. Der skal anvendes datalogning, som på timebasis registrerer pH-værdien. Der skal lagres timeværdier for minimum 5 år.

2.3.5. Der skal til enhver tid kunne fremlægges dokumentation for indkøb af svovlsyre i form af fakturaer opbevaret i 5 år. Der bruges ca. 3 kg koncentreret svovlsyre (96 %) pr. kg opsamlet NH<sub>3</sub>.

2.3.6. Den opsamlede ammoniumsulfat i vandig opløsning skal tilledes gyllebeholderen.

2.3.7. Der skal 2 gange årligt være service på anlægget udført af et relevant firma, som bl.a. foretager kontrol og kalibrering af pH-værdien. Rapporterne herfra skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

2.3.8. Husdyrholdet skal være sammensat, og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Staldafsnit nr.	Dyrehold og stalddtype	Vægtinterval/ fravænningsvægt	Antal årstyr	Sti-pladser	DE
8	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	2000	500	55,56
14	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	4400	1157	122,22
17	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	4700	1236	130,56
	I alt			2893	308,34

Staldafsnit nr.	Dyrehold og stalddtype	Vægt-/alders grænser	Antal årstyr	DE	Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet	Antal mdr. på græs pr år - udenfor udbringningsarealet
7	Ammekøer dybstrøelse		24	17,14	3	5
	Opdræt	0-6 mdr	7	1,89	2	6
	Opdræt	6-26 mdr	22	10,81	2	6
	Tyrekalve	40-220 kg	13	1,53	2	6
	Dyreenheder i alt			31,37		

## 2.4 Ventilation

- 2.4.1 Ventilationssystemet skal indrettes og drives således, at energiforbruget begrænses mest muligt. I hver stald skal der være en god temperaturkontrol, og ventilationen i vinterhalvåret skal begrænses mest muligt.
- 2.4.2 Ventilationsafkast og staldventilatorer skal rengøres og justeres jævnligt efter producentens anvisninger – dog mindst i forbindelse med tømning og vask af et staldafsnit, for at forebygge lugt- og støjgener.
- 2.4.3 Et ventilationsfirma skal foretage service og justering af ventilationsanlægget mindst én gang om året (BAT).

## 2.5 Fodring og foderopbevaring

- 2.5.1 Foderets indhold af fosfor og råprotein må ikke må overstige de til enhver tid gældende danske standarder for fodring af svin (BAT).
- 2.5.2 Til alle slagtesvin må der maksimalt anvendes 2,74 FE pr. kg tilvækst.
- 2.5.3 Fodereffektiviteten skal løbende forbedres, således der til enhver tid anvendes de bedst mulige foderblandinger (BAT) til begrænsning af N og P udskillelsen af dyr. Ansøger skal derfor være tilmeldt effektivitetskontrol (E-kontrol) med mindst 1 årligt kontrolbesøg.
- 2.5.4 Foderblandinger skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.
- 2.5.5 Foderanlægget skal efterses, rengøres og justeres dagligt, samt af fagkyndig servicetekniker minimum en gang årligt (BAT).

## 2.6 Energi- og vandforbrug

### Energiforbrug

- 2.6.1 Der skal foretages aflæsning af el mindst en gang om måned (BAT).
- 2.6.2 Der skal på ejendommen foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i bedriften gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og eventuelle konkrete energispareforslag. Rapporten skal udarbejdes inden ½ år efter udvidelsen, dvs. senest 2½ år efter godkendelsen. Kopi indsendes til kommunen (BAT).
- 2.6.3 Energispareforslag, der kan afskrives inden for en 8-årig periode, skal iværksættes snarest (BAT).

## **Vandforbrug**

- 2.6.4 Vandforbruget skal løbende overvåges ved aflæsning af vandmåleren minimum en gang om måneden. Aflæsningsresultaterne skal fremgå af driftsjournalen. Alle årsager til et stigende forbrug skal fremgå af driftsjournalen (BAT).
- 2.6.5 Såfremt der konstateres et stigende forbrug af vand, der ikke kan forklares på baggrund af hændelser i driften skal årsagen findes og evt. utætheder eller skader udbedres (BAT).
- 2.6.6 Før vask af stalde med højtryksrensere skal staldene sættes i blød, således unødigt vandforbrug undgås (BAT).
- 2.6.7 Overbrusningsanlæg, drikkekopper m.v. skal tilses jævnligt og eventuelle fejl rettes (BAT).

## **2.7 Spildevand og regnvand**

- 2.7.1 Afløbsbrønde, tagnedløbsbrønde og lignende skal sikres, så der ikke ved eventuelt uheld kan ledes gylle eller forurenede regnvand eller gylle til dræn og vandløb. Dæksler skal være tætte. Brønde skal være hævet over terræn.
- 2.7.2 Spildevand fra vask af stalde og udleveringsramper betragtes som flydende husdyrgødning og skal ledes til gyllebeholder.
- 2.7.3 Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på en befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder.

## **2.8 Affald**

- 2.8.1 Anlægget skal være tilmeldt de relevante kommunale ordninger for afhentning af affald og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer og anvisningsordninger for bortskaffelse og sortering af affald i Favrskov Kommune. Ejeren er forpligtiget til selv at holde sig ajour om eventuelle ændringer i affaldsregulativerne.
- 2.8.2 Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- 2.8.3 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal der kunne fremvises en samlet dokumentation i form af en opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper og kvitteringer fra aftagende firmaer.

## **2.9 Olie og brændstof**

- 2.8.4 Fyrings- og dieselolie skal opbevares og håndteres efter den til enhver tid gældende lovgivning. Uddrag af nugældende regler er vedlagt i bilag 2.

- 2.8.1 Opbevaring af spildolie skal ske i egnede beholdere med tætsluttende låg, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Beholderne skal være tydeligt mærket med angivelse af indhold. Desuden skal der ved spildolien forefindes oplag til kattegrus til opsug af evt. oliespild
- 2.8.2 Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller, således at spild kan opsamles og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

## **2.10 Gødningsproduktion og – håndtering**

### **Flydende husdyrgødning**

- 2.9.1 Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-02. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles.
- 2.9.2 Beholdere for husdyrgødning skal mindst én gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektion og evt. tiltag skal noteres i logbogen (BAT).
- 2.9.3 Pumper og maskiner til transport og håndtering af gylle skal altid være under opsyn, når de er i brug.

### **Fast gødning og dybstrøelse**

- 2.9.4 Der må ikke anvendes markstakke til opbevaring af komposteret dybstrøelse.

### **Anden organisk gødning**

- 2.9.5 Der må ikke anvendes anden organisk gødning som f.eks. slam på bedriftens udspretningsarealer.

### **Overdækning**

- 2.9.6 Der skal etableres fast overdækning på den nye gyllebeholder.
- 2.9.7 Teltoverdækning skal lukkes igen umiddelbart efter pumpning eller omrøring af gylle.

## **2.11 Forurening og gener fra husdyrbruget**

### **Lugt**

- 2.10.1 Svinebruget skal i øvrigt indrettes og drives således, at der ikke opstår væsentlige lugtgener for omkringliggende nabobeboelser, som ikke kunne forventes ud fra grundlaget for miljøgodkendelsen.

2.10.2 Tilsynsmyndigheden vurderer i forbindelse med en eventuel klage, om generne er væsentlige.

2.10.3 Såfremt der opstår væsentlige lugtgener fra anlægget, kan tilsynsmyndigheden forlange, at der skal foretages en nærmere undersøgelse mulighederne for at begrænse generne. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden ud fra en konkret vurdering af, hvad der er relevant for det pågældende anlæg. Lugtundersøgelsen kan maksimalt kræves én gang pr. år. Ejeren af anlægget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelse og målinger.

### Transport

2.10.4 Transport til og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå i dagtimerne. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som fx høst og gødningsudbringning tillades dog kørsel udenfor dagtimerne.

### Støj fra anlæg og maskiner

2.10.5 Husdyrbrugets bidrag til støjniveauet må i intet punkt uden for eget skel overskride følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag – fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

2.10.6 Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

### Fluer og skadedyr

2.10.7 Der skal overalt på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinierne fra Skadedyrlaboratoriet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet.

### Støv

2.10.8 Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

### Lys

- 2.10.9 Udendørs pladsbelysning skal være forsynet med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time ad gangen både ved nye og eksisterende staldanlæg (BAT).
- 2.10.10 Der skal anvendes lavenergi belysning (BAT).
- 2.10.11 Belysning i stalde skal være slukkede mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

## **2.12 Påvirkning fra arealerne og udbringning af husdyrgødning**

### **Mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab**

- 2.11.1 Der må kun udbringes husdyrgødning på de udbringningsarealer, der er angivet i bilag 3.
- 2.11.2 Der må maksimalt udbringes husdyrgødning (herunder bl.a. ved afgræsning) på bedriftens arealer svarende til i alt 16.943 kg total N og 3.273 kg total P. Dette svarer til i alt 176 DE eller maksimalt 1,31 DE/ha.
- 2.11.3 Der skal afsættes husdyrgødning fra 221 DE svarende til 23.623 kg N og 3.970 kg P om året til et biogasanlæg. Der skal til stadighed forefindes en skriftlig aftale herom.
- 2.11.4 Der må derudover ikke modtages anden husdyrgødning, anden organisk gødning eller affald fra andre bedrifter til udbringning på arealerne.
- 2.11.5 Mindst 14,25 DE i ammekvæg skal være udegående udenfor udbringningsarealerne.
- 2.11.6 På disse afgræsningsarealer (se bilag 4) må der ikke suppleringsfodres.

### **Kvælstof**

- 2.11.7 Den tilførte mængde af kvælstof med afgasset biomasse skal indgå i ansøgers gødningsregnskab med en udnyttelsesprocent på minimum 85 %.
- 2.11.8 På mark nr. 3-1, 32-0, 34-0, 34-1, 35-0, 36 og 37-0 skal der anvendes et sædskifte med en sammensætning af afgrøder svarende til standardsædskifte G 6 med 60 % miljøgræs eller et sædskifte med et lavere udvaskningsindeks for nitrat.

### **Fosfor**

- 2.11.9 Der skal være fosforbalance på bedriftens arealer. Bedriftens gennemsnitlige markoverskud af fosfor må derfor maksimalt være 0 kg total P/år/ha. Sædskifteplan, samt dokumentation og beregning af fosforbalance skal vedlægges mark- og gødningsplanen hvert år.



## 2.13 Driftsforstyrrelser og uheld

- 2.12.1 Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan er skal reageres ved uheld. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, driftsmateriel og brand.
- 2.12.2 Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte og øvrige som arbejder på ejendommen og udleveres til evt. indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.
- 2.12.3 I tilfælde af uheld skal disse noteres i særskilt logbog, jf. vilkår for egenkontrol, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.
- 2.12.4 Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året.
- 2.12.5 Den eksisterende gyllebeholder må kun fyldes til terrænhøjde, så der ved brud på beholderen ikke kan ske overfladisk afstrømning ned til Velleb Bæk.
- 2.12.6 Pumpen på den eksisterende gyllebeholder, som ikke bruges længere, skal fjernes.

## 2.14 Egenkontrol

- 2.13.1 Til dokumentation for, at vilkår vedr. ejendommens produktionsniveauer er overholdt, skal opbevares: Effektivitetskontroller og kvitteringer for afsatte dyr.
- 2.13.2 Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskiftetypen og fosforbalance er overholdt, skal opbevares sædskifteplan, mark- og gødningsplan, gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v.
- 2.13.3 Der skal kunne fremvises dokumentation for overholdelse af vilkåret om fodring i form af fx foderkontrol-udskrifter og foderplaner.
- 2.13.4 Til dokumentation for, at vilkår for affaldsbortskaffelse skal udarbejdes en årlig opgørelse af affaldsmængderne fordelt på affaldstyper og kvitteringer fra aftagende firmaer.
- 2.13.5 Dokumentation for luftvaskeanlæggenes effektivitet i både stald 14 og 17 i form af datalogning af pH-værdier, indkøb af svovlsyre og servicereporter skal forevises ved tilsyn. Det skal fremgå, at mindst 60 % af luftkapaciteten ledes gennem luftvaskeanlægget.
- 2.13.6 Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
  - Forbruget af råvarer og hjælpepestoffer skal registreres i driftsjournalen (foder, kemikalier, diesel, olie, m.v.)

- Hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvordan
- Hvornår, der har været udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer af gylle, dræn, samlebrønde og nedløbsbrønde, samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- Hvornår der er foretaget en tilstandsvurdering af gylletanke og hvad der er foretaget for at rette fejl og mangler
- Hvornår der er foretaget rengøring / desinfektion af de enkelte staldafsnit, med hvilke midler, mængder og hvordan
- Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug / vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad evt. der er foretaget for at reducere forbruget
- Hvornår der er foretaget rengøring og vedligehold af ventilationsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at rette fejl og mangler

2.13.7 Driftsjournalen skal fremvises til tilsynsmyndigheden på forlangende, f.eks. ved tilsyn. Den nævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

2.13.8 Et eksemplar af godkendelsen skal til en hver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet, samt maskinstation, skal være orienteret om godkendelsen indhold og vilkår.

2.13.9 Dokumentation i tilknytning til egenkontrollen skal opbevares i minimum 5 år og skal kunne fremvises ved forespørgsel fra tilsynsmyndigheden.



### 3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

I dette kapitel beskrives og vurderes projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej, vandløb m.v. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinier, fredninger m.v. Desuden beskrives og vurderes husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

#### 3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger, afstandskrav m.v.

##### Miljøteknisk redegørelse

Afstandskrav efter Husdyrlovens §§ 6 og 8, samt husdyrgødningsbekendtgørelsens § 16

	Afstand fra anlægget	Lovkrav (minimum)
Nabobeboelse	Ca. 75 m fra stald i Vellev Ca. 500 m fra stald i marken	50 m
Byzone	2,3 km	(300 m)
Naboskel	75 m	30 m
Offentlig vej/privat fællesvej	100 m	15 m
Beboelse på samme ejendom	550 m	15 m
Levnedsvirksomhed	> 25 m	25 m
Vandløb/dræn/søer	180 m	15 m
Almene vandforsyningsanlæg	> 50 m	50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	140 m	25 m
Nabobeboelse, ny gylletank	430 m	< 300 meter (overdækkes)
§ 7 naturtyper, ny gylletank	450 m	< 300 meter (overdækkes)

Afstande angivet for etablering af ny bygning.

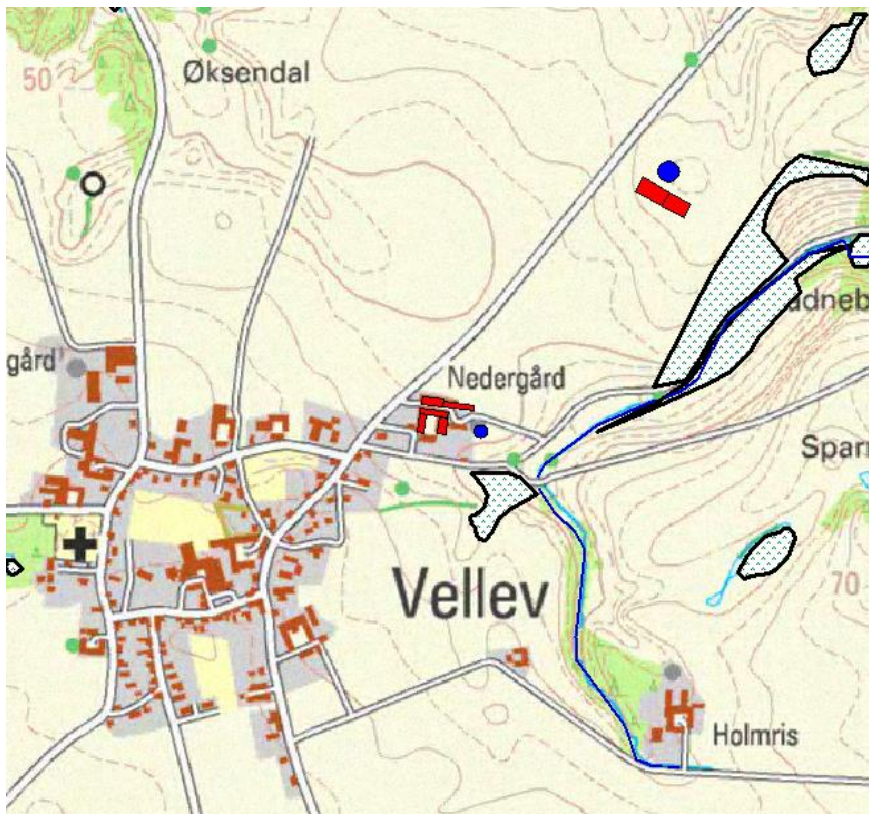
##### Kommunens bemærkninger og vurdering

Husdyrbruget er placeret med ca. 75 meter til nærmeste beboelse, der ligger sydvest for de eksisterende staldbygninger. Afstanden skal måles fra nærmeste staldbygning til nærmeste punkt på beboelse.

600 meter øst for de eksisterende staldbygninger findes den nærmeste nabo uden landbrugspligt, når man medregner naboerne i Vellev til "samlet bebyggelse". Nærmeste nabo uden landbrugspligt i forhold til ny stald er Skjesbjergvej 36 A 660 m fra stalden.

Afstanden til nærmeste nabo indenfor "samlet bebyggelse" er 75 m fra stalden til ammekvæg og 125 m fra lugtmidten i svinestalden.

Der er 2,3 km til nærmeste byzone, lokalplan 37 for boligområdet Amstrup Bakker.



Figur 1. Placering af ejendommen

Kommunen har konstateret at alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden konstateret, at det projekterede anlæg ikke er i konflikt med eksisterende fredninger, strand- klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og udenfor skov-, vej- og kirkebyggelinjer. Den nye stald tangerer dog skovbyggelinjen.

#### Skovbyggelinie

Erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri på landbrugsejendomme er i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 17 stk. 3 nr. 3 undtaget for beskyttelseslinjerne i forhold til skovbyggelinjerne. Stalden er erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri og er derfor ikke omfattet af forbudsbestemmelserne. Det vurderes på baggrund heraf, at projektet ikke vil være i konflikt med skovbyggelinjerne.

## 3.2 Placering i landskabet

### Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med udvidelsen opføres der en slagtesvinestald på ca. 1300 m<sup>2</sup> og en gyllebeholder på 4000 m<sup>3</sup> i tilknytning til en nyere fritliggende slagtesvinestald fra 2007. Disse bygninger ligger 430 m fra de eksisterende driftsbygninger, der er placeret sammen med stuehuset i udkanten af Velleby. De 3 staldbygninger, som ligger nærmest ved landsbyens øvrige beboelser, skal tømmes for dyr i forbindelse med udvidelsen. Ammekvæget bliver placeret i en tidligere svinestald. I den bynære bebyggelse er der desuden en svinestald, som forbliver uforandret og en gyllebeholder på 2000 m<sup>3</sup>.

Nærmeste byzone er et boligområde ved Amstrup Bakker 2,3 km fra den nye stald.

I forhold til placering af den nye stald ligger ejendommen i et område, der i Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde og "Udbygningsområde for landbrugsbyggeri", hvor kommunen vil tilgodese lokalisering af nyt stort landbrugsbyggeri.

## **Kommunens bemærkninger og vurdering**

### Overordnet placering

Der er ansøgt om at placere det nye anlæg uden tilknytning til den hidtidige bygningsmasse, hvor denne defineres som hovedparten af ejendommens driftsbygninger med stuehus. Den ønskede placering af staldene og den nye gyllebeholder er valgt således, at lugtgenekriterierne overholdes, og de nye bygninger placeres ved den eksisterende "nye" stald fra 2007.

Favrskov Kommune vurderer, at det drejer sig om et erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri for den ønskede produktion. Det ville ikke være acceptabelt at placere den nye svinestald i tilknytning til den hidtidige bygningsmasse, som ligger tæt på den øvrige samlede bebyggelse i Vellev By. Lugtgenefstanden for den ansøgte produktions størrelse er 360 m til samlet bebyggelse, målt fra en tænkt staldmidte (beregnet i en fiktiv ansøgning). Hvis den nye stald blev placeret umiddelbart ved gården lige nord for de eksisterende bygninger, ville den faktiske afstand fra tænkt staldmidte til samlet bebyggelse være ca. 150 m. Denne afstand er mindre end 50 % af genefstanden, og lovgivningen giver derfor ikke mulighed for at udvide til den ønskede størrelse i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

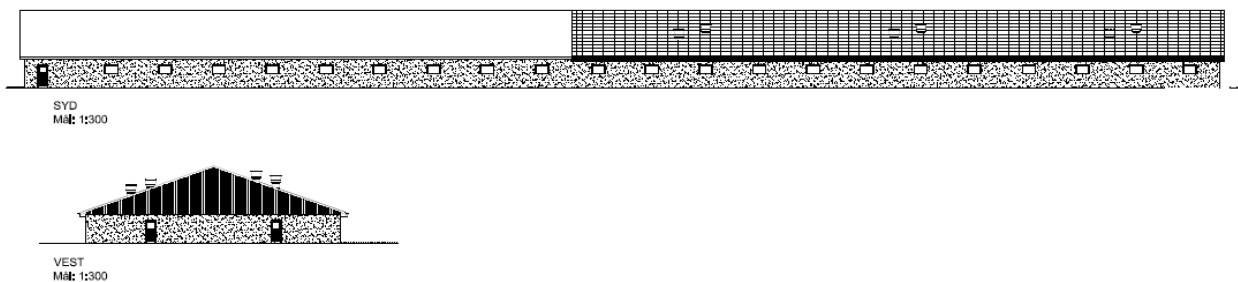
Ansøger ejer en anden ejendom beliggende på Enslevvej 33. Placering af det nye staldbyggeri i tilknytning til det eksisterende staldanlæg på denne adresse ville ikke være hensigtsmæssig, da staldene også her ville komme til at ligge meget tæt på de nærmeste naboer, som er samlet bebyggelse.

Favrskov Kommune vurderer, at den valgte placering overordnet set er hensigtsmæssig af følgende årsager:

- Genekriteriet for lugt til den nærmeste beboelse i den samlede bebyggelse Vellev bliver overholdt, hvorved risikoen for lugtgener for naboboelser er minimeret.
- Samtidig nedsættes svineholdet fra 117 DE til 56 DE i de stalde, der ligger inde i byen. De øvrige genekriterier overfor enkeltbolig og byzone overholdes også.
- Området, hvor det nye byggeri skal placeres, er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde og "Udbygningsområde for landbrugsbyggeri", hvor kommunen vil tilgodese lokalisering af nyt stort landbrugsbyggeri.

### Detaljeret placering

Ansøger har planlagt en gradvis udflytning af svineproduktionen fra Vellev by for at minimere generne fra lugt og fluer og for samtidig at bygge et anlæg af en sådan størrelse, at det kan bære etablering af et luftrensesystem.



Favrskov Kommune foretog den 8. juli 2010 en besigtigelse af de landskabelige forhold.

Lovgivningen foreskriver, at byggeri skal placeres i tilknytning til eksisterende bebyggelse, såfremt det er teknologisk muligt med henblik på at undgå unødvendig spredning af landbrugsbyggeri i landskabet. Det er imidlertid ikke muligt at nedbringe lugten fra det udvidede dyrehold til et acceptabelt niveau ved ejendommens eksisterende hovedbygninger, og da ejendommen i forvejen har en stald med velovervejede placering på den åbne mark, er det vurderet at være mest hensigtsmæssigt at placere udvidelsen dér. Der er foretaget en konkret vurdering af det pågældende projekts indplacering i landskabet.

Gert Bjerre har søgt om tilladelse til at opføre en ny stald og gyllebeholder i tilknytning til et eksisterende staldbyggeri beliggende i det åbne land ca. 440 meter fra ejendommen Skjesbjergvej 34.



Stalden ligger i et bakket morænelandskab på kanten til Gudenådal, som er en større smeltevandsdal. Stalden ligger på toppen af bakken i kote 60. Mod Vellef falder terrænet til kote 50. Fra stalden er det synlige landskabsrum karakteriseret ved dyrkede markflader uden levende hegn i skel, småskove og anden natur. Der ses ingen tekniske anlæg eller bebyggelser. Det eksisterende staldbyggeri fremstår meget markant og dominerende. Hvilket både skyldes at stalden er placeret på toppen af bakken, men også at facader og tag er i lyse farver.

Den nye stald ønskes placeret i forlængelse af den eksisterende stald ved den østlige gavl i retning væk fra Skjesbjergvej.

Den nye gyllebeholder ønskes placeret i tilknytning til stalden på nordlige side af stalden.

Landskabeligt vurderes placering af det eksisterende staldbyggeri er ikke optimalt. En placering tættere ved Velleb ville få byggeriet til at fremstå knap så dominerende i landskabet, idet der herved ville være mulighed for at lægge byggeriet ind i bakken. Visuelt gav det et bedre samspil mellem bakkens markante stigning og byggeriet. Generelt er det desuden vores erfaring, at facader og tage i mørke farver falder mere naturligt ind i landskabet end lyse farver. For det nye byggeri vurderes denne mulighed dog ikke relevant, idet byggeriet bør placeres i tilknytning til den eksisterende stald. Facader og tag bør etableres som den eksisterende stald.

Landskabeligt vurderes en forlængelse af det eksisterende staldanlæg at have en væsentlig negativ påvirkning. Byggeriets linieprofil på tværs af bakketoppen vil betyde at byggeriet får en industrimæssig karakter, som ikke harmonerer med landskabets terrænformer og karakteristika. En alternativ placering af den nye stald i overensstemmelse med disse vurderinger ville dog give et rodet og spredt indtryk, og den ansøgte placering accepteres som den bedste på nuværende tidspunkt. Beplantning vil moderere det dominerende indtryk. Der skal udarbejdes en beplantningsplan for afskærmning af området omkring stalde og gyllebeholder. Beplantningen bør sammensættes således, at der også er afskærmning i vinteren.

Vilkårene om udformning af bygninger og beplantning er stillet i medfør af § 22, da bygningerne ikke opføres i tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, dvs. hvor hovedparten af ejendommens driftsbygninger eller stuehuset ligger (Vejledningen i landzoneadministration 2002). Der er derfor opsættende virkning i forbindelse med eventuel klage.

## 4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

### 4.1 Husdyrhold og staldindretning

#### Miljøteknisk redegørelse

##### Produktionens størrelse

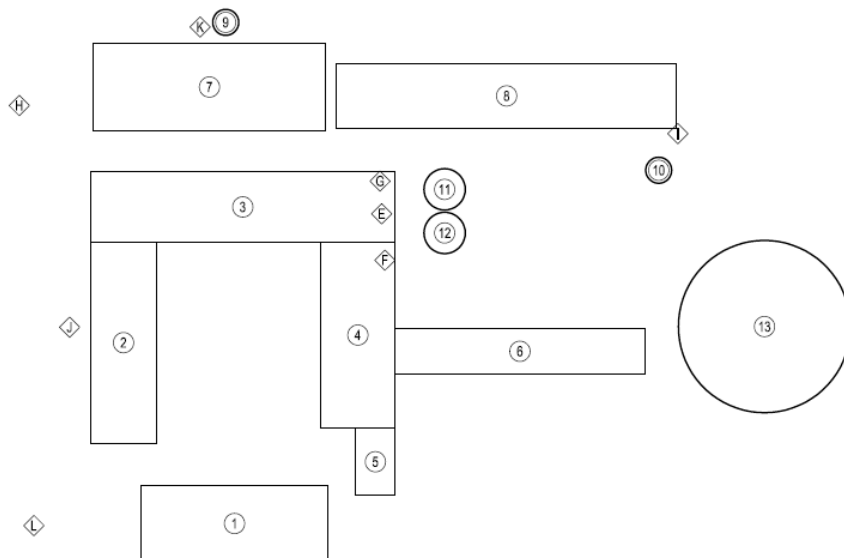
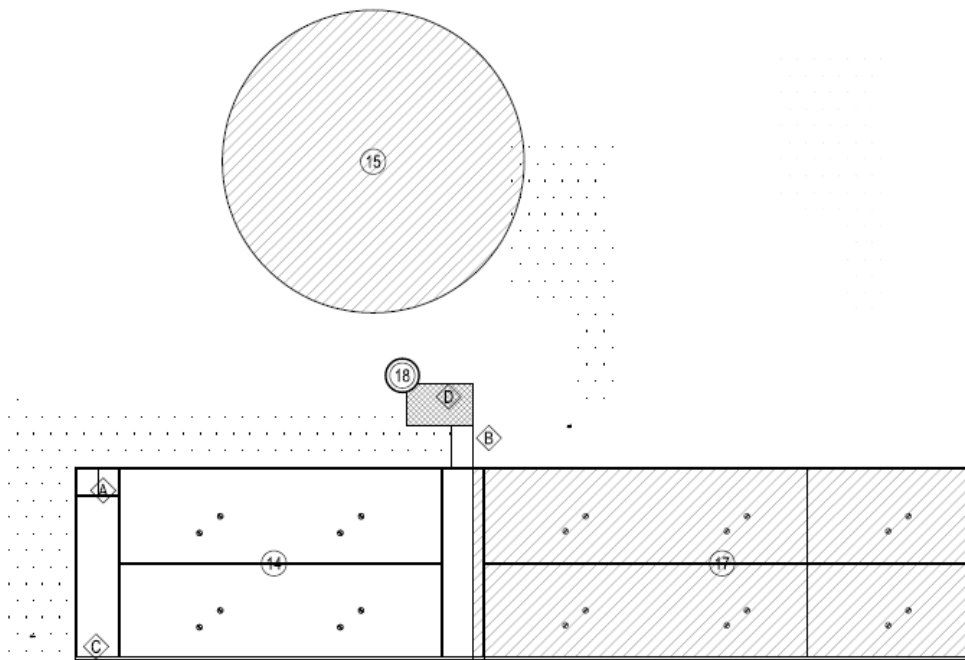
Den nuværende årsproduktion er på 8.400 slagtesvin (30 -102 kg) samt 16 ammekøer, opdræt og kalve. Gert Bjerre ønsker at udvide produktionen til 11.100 slagtesvin (32 – 107 kg) samt 24 ammekøer med 29 styk opdræt og 13 tyrekalve til 6 mdr.

##### Staldindretning

Dyreholdet i de eksisterende stalde nr. 2, 3 og 4, som ligger nærmest Velleb by, ophører (se figur 2). Svineholdet i stald 7 ophører, og her indsættes i stedet ammekvæget om vinteren. Svineholdet i stald 8 forbliver det samme.

I forbindelse med udvidelsen vil der blive etableret en ny slagtesvinestald nr. 17 i umiddelbar tilknytning til den allerede etablerede stald nr. 14, der er beliggende på bar mark.

Den nye slagtesvinestald bliver på ca. 1.330 m<sup>2</sup>. Der etableres en gyllebeholder på 4.000 m<sup>3</sup>. Placering af gyllebeholderen vil være nord for staldanlægget.



### Bygninger, tanke og pladser

Nr.	Bestikning	Areal	Status
1	Stuehus	305 m <sup>2</sup>	Ekisterende
2	GL. stalde	287 m <sup>2</sup>	Ekisterende
3	GL. stalde	484 m <sup>2</sup>	Ekisterende
4	GL. stalde	299 m <sup>2</sup>	Ekisterende
5	Styr	57 m <sup>2</sup>	Ekisterende
6	GL. stalde	243 m <sup>2</sup>	Ekisterende
7	Kostald	445 m <sup>2</sup>	Ekisterende
8	Stigtesvinstald	481 m <sup>2</sup>	Ekisterende
9	Fortank	12 m <sup>2</sup>	Ekisterende
10	Fortank	12 m <sup>2</sup>	Ekisterende
11	Kornsil	28 m <sup>2</sup>	Ekisterende
12	Kornsil	28 m <sup>2</sup>	Ekisterende
13	Gylbeholder	505 m <sup>2</sup>	Ekisterende
14	Stigtesvinstald	1.085 m <sup>2</sup>	Ekisterende
15	Gylbeholder	1.018 m <sup>2</sup>	Ny
17	Stigtesvinstald	1.354 m <sup>2</sup>	Ny
18	Fortank	13 m <sup>2</sup>	Ekisterende

### Objekter

Nr.	Bestikning
A	Stophane
A	Albycylerpumpe
A	Styr
A	Støttetank
A	Hovedafbryder
B	Rampe
C	2 x avokobryde luffterseer
D	Vaskelads
E	Kemilum
F	Fodertander
G	Støttetank
H	Diade dyr
I	Albycylerpumpe
J	Albycylerpumpe
K	Albycylerpumpe
L	Stophane
M	Stophane

	Ekisterende bygning		Ekisterende vej
	Ny bygning		Ny tilvende vej
	Nedrivs		Byggevej
	Ekisterende beplantning		Ny beplantning

Figur 2. Staldoversigt.

Fordeling af dyr på stalde i ansøgt drift:



Staldafsnit nr.	Dyrehold og staldtype	Vægtinterval/ fravænningsvægt	Antal årsdyr	Sti- pladser	DE
8	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	2000	500	55,56
14	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	4400	1157	122,22
17	Slagtesvin 25-49 % fast gulv	32-107 kg	4700	1236	130,56
	I alt			2893	308,34

Staldafsnit nr.	Dyrehold og staldtype	Vægt- /alders grænser	Antal årsdyr	DE	Antal mdr. på græs pr år - indenfor udbringningsarealet	Antal mdr. på græs pr år - udenfor udbringningsarealet
7	Ammekøer dybstrøelse		24	17,14	3	5
	Opdræt	0-6 mdr	7	1,89	2	6
	Opdræt	6-26 mdr	22	10,81	2	6
	Tyrekalve	40-220 kg	13	1,53	2	6
	Dyreenheder i alt			31,37		

Håndtering af gylle er med træk og slip.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem, og pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid. Der etableres overdækning på den nye gyllebeholder.

Staldene er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Derudover anvendes der overbrusning af gødearealet, så det renholdes, så ammoniakfordampningen samt lugtemissionen reduceres.

Staldsystem for svin:

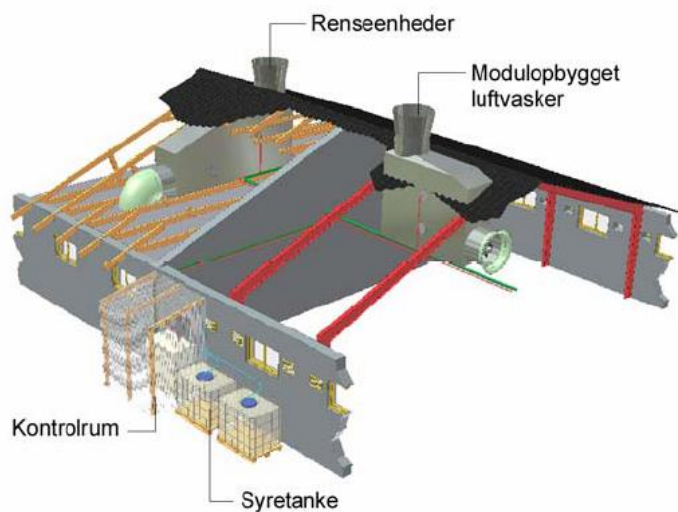
Bygning	Staldsystem/gulvtype før	Staldsystem/gulvtype efter	Stipladser (uden sygestier)
8	Delvis spaltegulv	Delvis spaltegulv	500
14	Delvis spaltegulv	Delvis spaltegulv	1157
17		Delvis spaltegulv	1236

Staldene er indrettet med delvis spaltegulv (25-49 pct.). Der er fast gulv i hvilearealet og spalter i gødearealet. Ammekøer, opdræt og tyrekalve skal gå på dybstrøelse, idet stald 7 renoveres.

#### Luftreanseanlæg

Der etableres et luftreanseanlæg (kemisk luftvasker med svovlsyre) i den nye stald, som kan fjerne ca. 80 % af ammoniakken fra stalduften. Sammen med et tilsvarende reanseanlæg i den eksisterende stald fra 2007, som skal rense 78,5 % af ammoniakken væk, nedbringes ammoniakemissionen således, at det generelle ammoniakkrav på 20 % overholdes. Samtidig overholdes også de specielle ammoniakdepositionskrav, som Favrskov Kommune stiller til udvalgte § 3 naturområder (se afsnit 7.5).

Luftreanseanlægget er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad "Luftvasker med syre" fra 19.5.2009:



Figur 3. Kemisk luftreenser

### BESKRIVELSE

Denne type af luftrensning er baseret på en kemisk renseproces, hvor ventilationsluften ledes forbi et filter med lameller, der konstant overrisles med en svovlsyreopløsning. Derved opsamles ammoniak og støv samt en del lugtstoffer fra luften.

Luften kan enten samles via kanaler i loftsrummet eller under gulv til en central luftvasker, eller der kan monteres decentrale enheder til erstatning for de ventilatorer, der normalt placeres i staldens tag. Etablering af luftrensning kræver et teknikrum samt beholdere til koncentreret svovlsyre og returvæske. Teknikrummet indeholder en blandetank, pumper, doseringsudstyr samt enheder til styring af hele luftrensningssystemet.

Returvæsken fra renseprocessen opsamles i de førnævnte beholdere. Returvæsken er en flydende svovlholdig ammoniumgødning (6-7 % kvælstof). Væsken er stabil og kan hældes direkte i gylletanken.

BAT redegørelse: Delvis spaltegulv, som slagtesvinestaldene etableres med, har en lavere ammoniakfordampning end fuldspaltegulv. Det forudsætter, at der opretholdes en god stihygiejne i staldene, da tilsmudsede overflader giver en høj ammoniakfordampning og lugtmission fra stalden.

Der er valgt kemisk luftreenser i forbindelse med udvidelse af staldanlægget, hvor der vil blive renset ca. 80 pct. og derudover renses der med ca. 78,5 pct. i den eksisterende stald.

### Kommunens bemærkninger og vurdering

#### Produktion

Der tillades en fleksibilitet på 5 % i produktionen.

#### Fordeling af dyr på stalde

Med henblik på overholdelse af forudsætningerne for BAT- og lugtberegningerne er der stillet vilkår om, at dyreholdet på ejendommen skal placeres i de stalde og med de vægtintervaller og stipladser (maksimale antal dyr på stald ad gangen), som er angivet i den miljøtekniske redegørelse.

I nudrift er 66 % af ammekvæget udegående (både indenfor og udenfor udbringningsarealerne), og i ansøgt drift også 66 %, hvorved kravet om, at andelen skal være ens er overholdt.

#### Luftreanseanlæg

Ventilationsluft, der føres igennem et filter med svovlsyreopløsning, er en BAT-teknik, som er beskrevet i BAT-bladet "Luftvasker med syre". Ved at lade 60 % af ventilationsluften rense i et anlæg med 95 % effektivitet, kan man opnå en ammoniakreduktion på 80 % ud fra rapporten "Delrensning af ammoniak i staldluft, DJF nr. 47 2007". Ammoniakken opsamles som ammoniumsulfat, der ikke må ledes til regnvandsdrænen, men skal tilledes gyllebeholderen. Kvælstofindholdet er over 0,03 % og skal udbringes efter reglerne for husdyrgødning, hvis man antager husdyrgødningsbekendtgørelsens grænse mellem gødning og spildevand. Der findes flere firmaer, som kan levere et sådant luftrensesystem: fx TLV Ammon fra Turbovent eller Bovema S-air fra FarmTech.

Det er et krav fra den tidligere VVM-screening og kapitel 5 godkendelse fra 4.10.2006, at luften i stald 14 skulle renses mindst 70 %, hvilket også fremgår af it-ansøgningen.

Der stilles vilkår til kontrol med anlæggets effektivitet og til opsamling af den brugte renseopløsning.

#### ***Kommunens vurdering i forhold til BAT***

##### Kvæg

Den tidligere svinestald med gyllekanaler ombygges til dybstrøelsesstald for ammekvæget. Ifølge BREF-dokumentet kan massivt betongulv med dybstrøelse ikke udelukkes at være BAT. Dybstrøelse afgiver en større mængde ammoniak end gyllesystemer (vejledningen til husdyrgodkendelsesloven), men gyllesystemer er ikke branchestandard for ammekvæg. Der findes ikke BAT-blade for ammekvægstalde, men der er et byggeblad, som redegør for, at dybstrøelse i en stald eventuelt uden afløb er en anerkendt staldtype til ammekvæg (95.03-01). Favrskov Kommune vurderer, at dybstrøelse er BAT for ammekøerne på denne ejendom.

##### Svin

Både de to eksisterende og den ny slagtesvinestald har 25-49 % fast gulv. Favrskov kommune anser delvis spaltegulv som niveauet for BAT-krav til stalde i den ansøgte produktion, jvnf. Miljøstyrelsens vejledninger. Herudover vurderer kommunen, at BAT-niveauet for ammoniakemission skal være 0,29 kg N pr. slagtesvin, ud fra de foreslåede BAT-standardvilkår fra Miljøstyrelsen. Der er endnu ikke vedtaget vejledende emissionsniveauer, så Favrskov Kommune har valgt et forsigtigt niveau, der også anses for opnåeligt. Den maksimalt tilladte NH<sub>3</sub> emission bliver: 0,29 x 11.100 svin x 1,07 (korrektionsfaktor for vægt) = 3.444 kg N pr. år.

IT-systemet har beregnet en emission på 1792 kg N pr. år, hvilket også medtager et lille bidrag fra kvæget, medens det er på stald. BAT-niveauet bliver således overholdt, både pga. staldtypen, låg på gyllebeholderen, nedsat råprotein i foderet og pga. luftvaskeren, der bidrager med den største reduktion.

Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT- tiltag frem til næste revurdering. Med baggrund i ovennævnte beregninger og ansøgers valg af staldteknik finder kommunen, at det ansøgte projekt samlet for ny og eksisterende stalde lever op til BAT.

## 4.2 Ventilation

### Miljøteknisk redegørelse

Den endelige projektering af anlægget er ikke tilendebragt. Den endelige placering af afkastene vil blive afgjort af leverandør af ventilationsanlægget. Med staldens placering forventer ansøger ikke, at placeringen af afkast er af afgørende betydning for luftforureningen fra stalden. På plantegningen figur 2 er der givet et forslag til placering af afkastene.

Ventilationen på de eksisterende stalde er af typen Combi-diffus. Afkastene er placeret midt på tagsiden med en højde over terræn på 6,8 m.

### Kommunens bemærkninger og vurdering

En velfungerende ventilation har betydning for at bringe lugtstoffer op og ud i fortynding og for at syrevaskermoduliet kan fungere effektivt og nedbringe ammoniakemissionen.

Der er derfor stillet vilkår om vedligehold og rengøring af ventilationsanlæggene samt om service udefra mindst en gang om året.

## 4.3 Fodring

### Miljøteknisk redegørelse

Foderet er så vidt muligt optimeret de enkelte dyrs aktuelle behov, således at overforsyning med næringsstoffer undgås.

Der anvendes hjemmeblandet og færdigkøbt foder. Der er indendørs siloer i forbindelse med den nye stald. På eksisterende ejendom er der to udendørs siloer på 350 m<sup>3</sup> pr. stk.

Der er foretaget korrektioner på foder i ansøgningskemaet for at nedbringe ammoniakemissionen således, at der i stedet for normen på 2,87 FE/kg tilvækst anvendes 2,74 FE/kg.

BAT-redegørelse: Foderet optimeres til grisenes næringsstofbehov for at undgå overforsyning, der vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i fæces reduceres – og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels løbende gennem avlsarbejde (bedre genetik for grisene og bedre fordøjelighed af foderet), og dels ved at syntetiske aminosyrer tilsættes i stedet for råvarer med højt proteinindhold, hvorved proteinindholdet generelt sænkes.

Gennem forskning og forsøg er kendskabet til fosfor øget – dels fosforkildernes fordøjelighed og grisenes behov. Et tiltag er tilsætning af enzymet fytase, som er et enzym der findes i byg og hvede og som normalt åbner for det "naturlige" fosfor i foderet.

### Kommunens bemærkninger og vurdering

I ansøgningen er der anvendt beregningssystemets normtal (2005/2006) for produktionsniveauet mht. foderets indhold, hvorimod tildelingen af foder er nedsat i forhold til normen. Foderforbrug = 2,74 FE pr. kg tilvækst, råprotein = 157,6 g pr. FE og fosfor = 4,5 g pr. FE.

Disse værdier indgår som forudsætning for beregningen af den tilladte udvaskning af kvælstof til miljøet og det tilladte overskud af fosfor på bedriften.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet. Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

#### **Kommunens vurdering i forhold til BAT**

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Ansøgers valg af fodringsteknik er sammenlignet med BREF-dokumentet, Miljøstyrelsens teknologibeskrivelser, samt de danske standarder for fodring i *Plantedirektoratets Vejledning om gødsning og harmoniregler for planåret 2009/2010*.

Favrskov Kommune stiller vilkår om, at foderblandinger skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.

Favrskov Kommune stiller ikke yderligere vilkår til råprotein, idet etablering af luftvaskeanlægget bringer ammoniakemissionen fra anlægget ned under det niveau, som Favrskov har fastsat som BAT for ejendommen (se afsnit 4.1 staldindretning).

De fremlagte BAT-standardvilkår fra Miljøstyrelsen foreslår et BAT-niveau for fosfor i foderet på 4,3 g P/FE ved normtildelingen af foder. Favrskov Kommune vurderer, at dette er et rimeligt BAT-niveau for projektet. Projektets nedsatte tildeling svarer i store træk til et fosforindhold på  $2,74/2,87 \times 4,5 = 4,3$  g P/FE ved normtildeling. Det vurderes derfor, at projektet opfylder BAT-kravet.

## **4.4 Energi- og vandforbrug**

### **Miljøteknisk redegørelse**

#### **Energiforbrug og BAT redegørelse**

##### Elforbrug

I nudriften vil der være et elforbrug på ca. 102.720 kWh inkl. varme. I forbindelse med udvidelsen forventes et elforbrug på ca. 133.200 kWh.

Elbesparende foranstaltninger:

Der anvendes så vidt muligt lavenergi lysstofrør i de forskellige staldafsnit. Lyset i staldene vil kun være tændt, når der er personale i staldene. Tidsrummet vil kunne variere.

Efter hver vask i slagtesvinestaldene vil ventilatorerne blive rengjort, så modstanden mindskes så meget som muligt.

Ventilationen vil være styret af temperatur, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og elforbruget.

## Vandforbrug og BAT redegørelse

### Vand

Vandforbruget er her beregnet i forhold til normtal for en svineproduktion.

Nudrift:

Slagtesvin

Drikkevand: 8.400 slagtesvin \* 0,46 m<sup>3</sup> vand = 3.864 m<sup>3</sup> vand

Drikkevandspild: 8.400 slagtesvin \* 0,08 m<sup>3</sup> vand = 672 m<sup>3</sup> vand

Vaskevand: 8.400 slagtesvin \* 0,03 m<sup>3</sup> vand = 252 m<sup>3</sup> vand

Ammekøer

Drikkevand inkl. vandspild: 16 ammekøer med opdræt \* 28 m<sup>3</sup> vand = 448 m<sup>3</sup> vand

10 tyre \* 10 m<sup>3</sup> vand = 100 m<sup>3</sup> vand

**I alt = 5.336 m<sup>3</sup> vand**

Ansøgt:

Slagtesvin

Drikkevand: 11.100 slagtesvin \* 0,46 m<sup>3</sup> vand = 5.106 m<sup>3</sup> vand

Drikkevandspild: 11.100 slagtesvin \* 0,08 m<sup>3</sup> vand = 888 m<sup>3</sup> vand

Vaskevand: 11.100 slagtesvin \* 0,03 m<sup>3</sup> vand = 333 m<sup>3</sup> vand

Ammekøer

Drikkevand inkl. vandspild: 24 ammekøer med opdræt \* 28 m<sup>3</sup> vand = 672 m<sup>3</sup> vand

22 kvier \* 5,7 m<sup>3</sup> vand = 126 m<sup>3</sup> vand

**I alt = 7.125 m<sup>3</sup> vand**

Vand anvendes til drikkevand samt vask af stalde og til overbrusning af gødearealet.

Vand til produktionen leveres fra Vellev Vandværk.

Vandbesparende foranstaltninger:

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrenser med koldt vand.

Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så derfor vil utætte rør og drikkeventiler blive udskiftet, så snart det opdages. Vil der være et unaturligt højt vandforbrug, vil det blive opdaget, eftersom alle data i produktionen gennemgås jævnligt.

## Kommunens bemærkninger og vurdering

### **Kommunens vurdering i forhold til BAT**

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv svineproduktion, er dette BAT teknikker, som anvendes i ejendommens produktion: delvis lavenergibelysning, eftersyn og

rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Det er ligeledes BAT at bruge højtryksrensere og drikkenipler for at nedsætte vandforbruget.

Det er også BAT i forhold til management at etablere overbrusning af gødearealet, fordi det nedsætter ammoniakfordampning og lugtgener fra anlægget, selvom vandforbruget samtidig øges. Det er BAT i forhold til vand- og energiforbrug at begrænse vandforbruget ved at tilkoble overbrusningsanlægget en automatisk klima- og intervalstyring.

Regelmæssig aflæsning af vand - og energiforbruget foretages dog ikke.

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at regelmæssig aflæsning af forbruget hurtigt vil kunne afdække eventuelle lækager eller andre uregelmæssigheder, og der stilles vilkår om det. Desuden vil en gennemgang af en energikonsulent muligvis afdække besparelses-idéer, især i den ældre del af produktionsanlægget. Der stilles derfor vilkår om en sådan gennemgang efter ibrugtagning af den nye stald. Kommunens BAT-niveau opfyldes hermed.

## 4.5 Spildevand og regnvand

### Miljøteknisk redegørelse

Spildevand fra produktionen udgøres af vand fra rengøring af stalde og vand fra vaskepladsen:

Type	Årlig mængde ansøgt drift	Afledes til
Spildevand fra rengøring i stald	333 m <sup>3</sup>	Gyllebeholder
Spildevand fra vaskeplads	100 m <sup>3</sup>	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra forrum	-	-
Sanitært spildevand fra stuehus	250 m <sup>3</sup>	Offentlig kloak
Tagvand	-	faskine

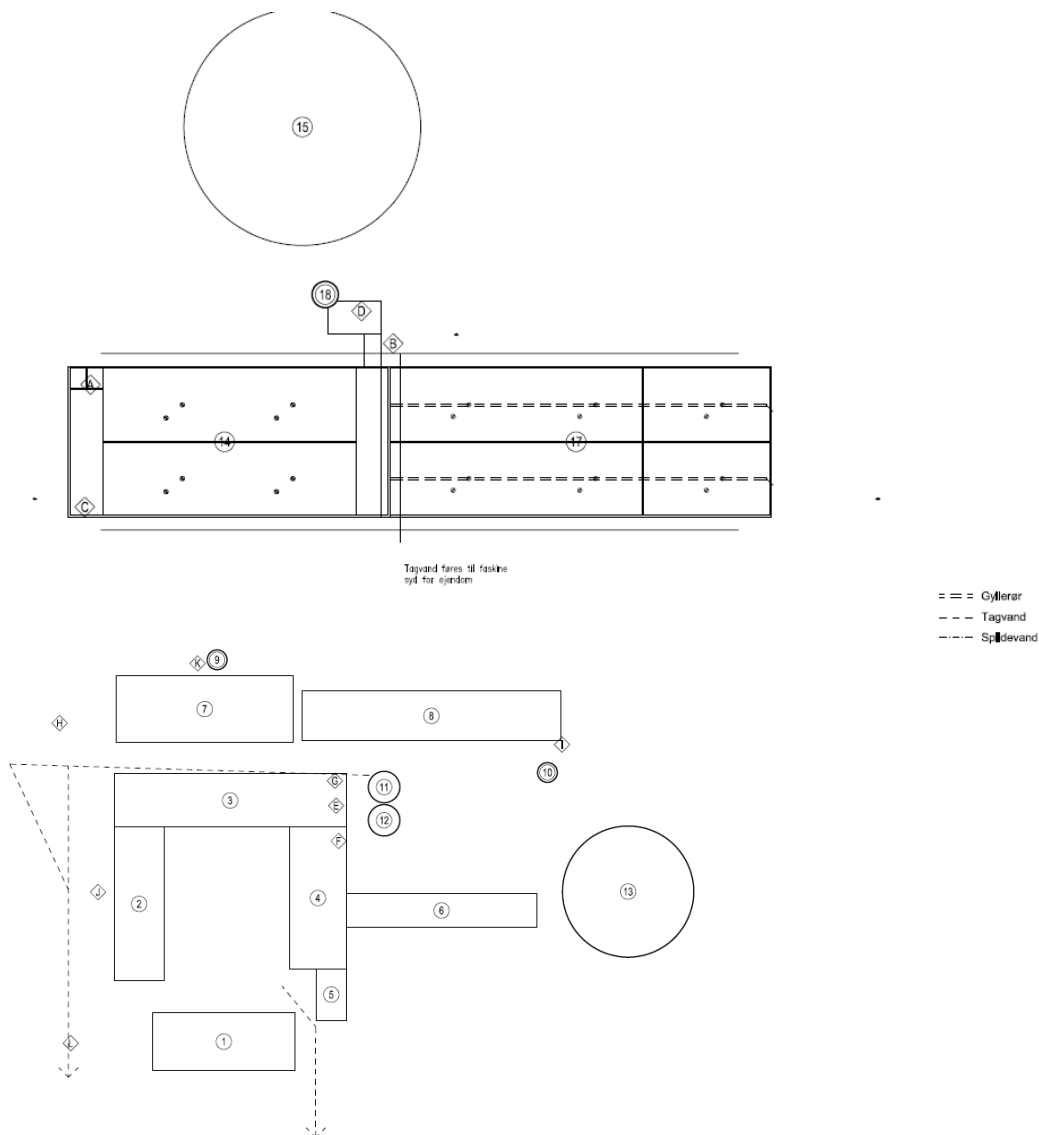
Spildevand fra stalde:

I forbindelse med vask af stalde vil der forekomme spildevand. Vandet opsamles i stalden og ledes ud med gyllen. Efter udvidelsen forventes der et årligt vandforbrug til vask af stalde på ca. 333 m<sup>3</sup>.

Påfyldning og rengøring af marksprøjte foregår på den nye vaskeplads fra 2007 med afløb til gyllebeholder.

Oversigt over spildevands- og afløbsforhold ses i figur 4.

Tagvand føres til faskine lige syd for ejendommen.



Figur 4. Afløbsplan. Bogstaver og numre henviser til figur 2.

### Kommunens bemærkninger og vurdering

Al vask af traktorer, maskiner, redskaber og dyretransportvogne skal foregå på befæstet, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller særskilt opsamlingsbeholder. Vaskepladsen forefindes.

Almindelige mængder af drikkevandsspild, vaskevand fra stalde og regnvand i gyllebeholder er indregnet i den samlede gødningsmængde og indgår i opbevaringskapaciteten. Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme også vaskevand fra maskiner. Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis.

Der gøres opmærksom på, at udledning af øvrigt overfladevand og tagvand kræver kommunal tilladelse, som skal være ansøgt og meddelt inden byggeriet afsluttes.

### 4.6 Affald, olie, og kemikalier



## Miljøteknisk redegørelse

### Opbevaring

Dieselolie, fyringsolie, sprøjtemidler

	Forbrug i produktionen
Dieselolie	20.000 L
Fyringsolie	2.000 L
Sprøjtemidler	150 L

Der er 2 olietanke: en fra 1988 ved gården og en fra 2007 i ny stald.

Der er kemikalierum i den gamle stald 3 (E på figur 2).

### Døde dyr

Opbevaringsstedet for døde grise vil blive flyttet fra gården i Vellevej til en mere afsides placering ved de nye stalde. Opbevaring sker i henhold til bek. nr. 439/ 2007 om opbevaring af døde dyr.

**Affaldsmængder og håndtering er beskrevet i nedenstående skema:**

Art	Opbevares i:	Bortskaffes til:	Oplag - Årlig mængde
Døde dyr, EAK-kode: 020102	Under kadaverdække	DAKA	En gang om ugen
Fast affald: 19.00 forbrændingseget 23.00 Ikke-forbrændingseget 50.00 papir og pap 51.00 glas 52.00 plast EAK-kode 020104 52.06 heraf PVC	container Plasttønder container Plasttønder Container Plasttønder	Forbrænding Genbrugsplads Forbrænding Genbrugsplads Forbrænding Genbrugsplads	Ca. hver 14. dag
Olie- og kemikalieaffald: Landbrugs-og kemikalieaffald, EAK-kode 020109 02.12 Pesticidaffald 05.13 Affald af veterinære lægemidler	Aflåst rum Aflåst rum Aflåst rum Flasker	Genbrugsplads Genbrugsplads Genbrugsplads Genbrugsplads	Ca. 4 gange om året

### Kommunens bemærkninger og vurdering

Anlægget skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald, og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune.

Virksomheden er forpligtiget til selv at holde sig ajour med eventuelle ændringer i de gældende regulativer for bortskaffelse af affald i Favrskov Kommune. Se evt. kommunens hjemmeside eller kontakt forvaltningen.

Aflevering til rette modtager skal kunne dokumenteres overfor kommunen, i form af kvitteringer og vil blive kontrolleret ved de regelmæssige tilsyn på ejendommen.

Kommunen vurderer, at affaldet opbevares og afhændes på forsvarlig vis.

#### ***Kommunens vurdering i forhold til BAT***

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og herved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen.

## **4.7 Egenkontrol og dokumentation**

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Vilkår for egenkontrol understøtter primært andre stillede vilkår i godkendelsen.

Vilkårene for egenkontrollen skal primært sikre, at der føres logbog med alle relevante parametre af betydning for overholdelse af de forudsætninger der ligger til grund for godkendelsen, tilsynsmyndighedens kontrol af godkendelsens vilkår samt ejers forpligtigelse til løbende at indføre BAT i driften. Egenkontrol og overvågning af miljøparametre og emissioner indgår som en del af IPPC-direktivets krav til IPPC-pligtige virksomheder. Egenkontrolvilkårene er derfor en vigtig del af godkendelsen

## **4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld**

### **Miljøteknisk redegørelse**

#### Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan for anlægget med instrukser, telefonnumre, kortbilag med flugtveje m.m. Se bilag 5.

#### Gylleuheld

Ved sprængning af den nye gyllebeholder vil gyllen løbe mod den eksisterende ejendom på de omkringliggende arealer, hvorfra den kan pumpes op.

Den gamle gyllebeholder er placeret på et skrånende terræn ned mod vandløb. Gyllebeholderen er gravet ned, så den er ca. 2 meter over terræn.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

#### Grundvand

##### *Boringer:*

Der ligger ikke boringer ved ejendommen, idet vandforsyningen sker fra Vellevej Vandværk.

#### Vandløb og søer

##### *Eksisterende gyllebeholder beliggende ved ejendommen:*

Gyllebeholderen er nysynet og har en kapacitet på 2000 m<sup>3</sup>. Der er pt. en pumpe, som dog ikke anvendes længere. Drænforholdene omkring gyllebeholderen kendes ikke af ejer (i ansøgningen er arealet dog benævnt som værende drænet). Der er 110 meter fra gyllebeholderen til B1 målsat og beskyttet vandløb

Velleb Bæk, som afvander til Gudenåen og videre til Randers fjord, som er internationalt naturbeskyttelsesområde. Vandløbet er beliggende syd for gyllebeholderen og terrænet hælder knap 6 grader ned mod vandløbet.

På grund af lille afstand til beskyttet og målsat vandløb samt at terrænet er skrånende knap 6 grader mod vandløbet, vurderes det, at der er stor risiko for, at vandløbet vil blive påvirket i tilfælde af uheld. Derfor er det nødvendigt at stille vilkår der modvirker risikoen for uheld.

Der kan enten stilles vilkår om etablering af jordvold mellem eksisterende gyllebeholder og vandløbet syd herfor eller der kan stilles vilkår om at gyllebeholderen ikke må fyldes over terrænhøjde, så der ikke er nogen overjordisk volumen.

Ansøger ønsker at anvende muligheden for vilkår om at gyllebeholderen aldrig fyldes over terrænhøjde, så en senere fjernelse af gyllebeholderen ikke bliver vanskeliggjort. Der kan således kun være 1000 m<sup>3</sup> i beholderen, og beregning viser, at der så vil være en opbevaringskapacitet på 11 mdr. for gylle, hvilket er tilstrækkeligt.

Desuden er det et krav, at den eksisterende pumpe, som ikke er i brug længere, fjernes.

Disse to krav stilles som vilkår.

*Kommende gyllebeholder som er planlagt placeret på areal 1+2:*

Der er 210 meter fra gyllebeholderen til A-målsat og beskyttet vandløb Tjærbæk, som afvander til Gudenåen og videre til Randers fjord, som er internationalt naturbeskyttelsesområde.

Gyllebeholderen vil have en kapacitet på 4000 m<sup>3</sup>. Terrænet er plant omkring gyllebeholderen, og arealet er ikke skrånende mod vandløbet – tværtimod skråner terrænet en lille smule i modsat retning mod nord. Ejer mener ikke, at arealet er drænet (dog er arealet benævnt som drænet i ansøgningen).

På grund af at arealet er plant og ikke skrånende mod vandløbet, vurderes der ikke at være risiko for at vandløbet vil blive påvirket i tilfælde af uheld med gyllebeholderen.

#### Beredskabsplan

Bedriften skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Ved uheld der afstedkommer risiko for forurening af miljøet skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

Der skal foreligge en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Af beredskabsplanen skal telefonnumre til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld være nedskrevet. Beredskabsplanen skal indeholde forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v.

Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.m. og udleveres til evt. indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen skal være lettilgængelig og synlig for ansatte og øvrige der færdes på ejendommen. Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.

I tilfælde af uheld skal disse noteres i særskilt logbog, jf. vilkår for egenkontrol, og der skal udarbejdes en procedure med henblik på at forebygge situationen fremover.

Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang om året.

Ansøger har udarbejdet en sådan beredskabsplan.

#### **Kommunens vurdering i forhold til BAT**

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at der er taget højde for mulige driftsforstyrrelser og uheld på anlægget.

## **4.9 Husdyrbrugets ophør**

Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og uhygiejniske forhold og for at bringe stedet tilbage til en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.

Der skal som minimum foretages følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere skal tømmes og rengøres for rester af husdyrgødning. Husdyrgødning og rengøringsvand skal udspredes på markerne i overensstemmelse med Plantedirektoratets regler.
- Alle oplag af diesel, olie og kemikalier skal tømmes og bortskaffes efter gældende regler eller affaldsregulativer for Favrskov Kommune.
- Alt animalsk affald skal sikres afhentet til destruktion efter gældende regler.
- Alt olie- og kemikalieaffald, medicinrester, samt fast affald skal bortskaffes efter gældende affaldsregulativer for Favrskov Kommune.

## **5. Gødningsproduktion og - håndtering**

### **5.1 Gødningstyper og mængder**

#### **Miljøteknisk redegørelse**

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er hovedsageligt svinegylle og for en mindre dels vedkommende dybstrøelse fra ammekvæg. Der produceres i alt på ejendommen 5.400 tons gylle pr. år svarende til 308 DE samt 125 tons dybstrøelse fra 31 DE. Ejendommen drives imidlertid sammen med en anden ejendomme under det samme CVR-nummer (virksomhedsnummer). Husdyrgodkendelsesloven kræver, at alle arealer under CVR-nummeret skal omfattes af miljøgodkendelsen. Dette kræver, at den samlede mængde af produceret husdyrgødning gøres op og indgår i ansøgningsystemets beregninger af udbringningsarealernes belastning med kvælstof og fosfor.

Den anden ejendomme er Enslevvej 33 med 71 DE i svin. Herudover afsættes al gyllen fra Skjesbjergvej 34 til biogasanlægget i Thorsø, og 1/3 tages retur som afgasset biomasse. Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion, tilførsel og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

#### Ansøgt drift

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle produceret på Skjesbjergvej 34	32.367,34	5.684,62	308,34
Gylle produceret på Enslevvej 33	6675,00	1350,00	71,00
Husdyrgødning ammekvæg	1523,81	208,70	17,12
Gylle afsat til biogasanlæg	32.367,34	5.684,62	308,34
Afgasset biomasse retur	8.744,00	1.714,00	87,44
Total til udbringning	16.942,81	3.272,70	158,44 + 17,12

Der udbringes dybstrøelse eller afsættes ved græsning fra 17 DE i ammekvæg på udbringningsarealerne. Desuden afsættes ved græsning udenfor udbringningsarealerne fra 14 DE.

#### Anden organisk gødning

Der anvendes ikke anden organisk gødning på bedriften, som f.eks. spildevandsslam, halmaske, kartoffelrugtsaft eller lignende.

## **Kommunens bemærkninger og vurdering**

### Gylle

Se afsnit 5.2. om flydende husdyrgødning.

Der stilles vilkår om, at den del af gyllen, som ikke tages retur på ejendommen, skal fraføres til et biogasanlæg. Der er ikke krav i husdyrloven om, at biogasanlæggets udbringningsarealer skal fremgå af denne godkendelse, i modsætning til, hvis afsætningen skete til et andet landbrug. Ansøger har en skriftlig aftale med Thorsø Miljø- og Biogasanlæg a.m.b.a. dateret den 1.7.2010 om at afsætte til anden side 3950 m<sup>3</sup> gylle fra 208 DE om året. Aftalen udvides i løbet af to år til at omfatte 221 DE.

Afsætning af gylle til biogasanlægget er et krav fra den tidligere VVM-screening og kapitel 5 godkendelse fra 2006, og fremgår af it-ansøgningen.

### Fast gødning og dybstrøelse

Det er oplyst, at al dybstrøelse vil blive pløjet direkte ned, den vil ikke komme på møddingsplads eller i kompoststak inden.

### Anden organisk gødning

Der må ikke udspredes anden organisk gødning på ejendommen, hvis der alligevel ønskes udbringning af anden organisk gødning, skal der søges en tillægsgodkendelse.

## **5.2 Håndtering af husdyrgødning**

### **Miljøteknisk redegørelse**

#### Opbevaringskapacitet

Ifølge den indsendte beregning er den årlige produktion af flydende husdyrgødning 5.439 m<sup>3</sup>.

Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholder, og er beregnet efter et ældre byggeblad fra 2004. Ifølge det seneste byggeblad er produktionen fra slagtesvin lidt lavere.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 5.000 m<sup>3</sup>, hvilket svarer til 11 måneders opbevaring. Der findes 2 gyllebeholdere på ejendommen, når den nye, ansøgte beholder er opført. Al gyllen fra ejendommen afhentes til Thorsø Biogasanlæg, som returnerer 1/3 til ejendommen i form af afgasset biomasse.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m <sup>3</sup> )	Over-Dækning
Gyllebeholder	1		2000 1000	Nej
Gyllebeholder	2	Ny	4000	Ja
I alt			5000	

Kapaciteten i gyllekanalerne er ikke medregnet her.

Herudover produceres ca. 125 t dybstrøelse fra kvæget. Dybstrøelsen vil blive pløjet direkte ned, den vil ikke komme på møddingsplads eller i markstak inden.

Eksisterende gyllebeholder anvendes kun med 1.000 m<sup>3</sup> i stedet for de 2.000 m<sup>3</sup>, som der er plads til. I stedet for at etablere en jordvold rundt eksisterende gyllebeholder vælges der kun at fylde den til jordoverfladen svarende til 1.000 m<sup>3</sup>. På længere sigt forventes det, at gyllebeholderen skal fjernes, så derfor vil det ikke være hensigtsmæssigt at etablere en jordvold rundt beholderen.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsuring, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget.

Det faste pumpeanlæg på gyllebeholder nr. 1 fjernes i forbindelse med udvidelsen. Der foreligger en beredskabsplan, der beskriver hvilke handlinger, der skal sættes i gang ved udslip af gylle (bilag 5).

Den nye gyllebeholder forsynes med fast overdækning i form af teltdug. På den gamle gylletank etableres naturligt flydelag eller flydelag med snittet halm eller tilsvarende, og der føres logbog.

#### BAT redegørelse opbevaring:

- En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderes bund og vægge er tætte
- Der er ingen spjæld men alt gyllen overpumpes via neddykket rør
- Gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- Beholderen er overdækket med fast overdækning

#### BAT redegørelse udbringning:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv svineproduktion (BREF) som en række tiltag. Der er en del af disse tiltag, der er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Der kan nævnes:

- Regler for udbringningstidspunktet (forbud mod at udbringe 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).
- Udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at anvende bredspreder til gylle)
- Krav om nedfældning på visse arealer tæt på natur
- Krav om udbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer

- Krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- Krav om efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der hensyn til jlb nr., sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Alt gylle til vårsæd nedfældes, for at undgå lugtgener og optimere udnyttelsen af næringsstoffer.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget vil afhænge af vejrforholdene (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Eftersom gylle køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres ikke gylle ud på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun i hverdagene.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 pct. mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig

## **Kommunens bemærkninger og vurdering**

### Opbevaringskapacitet

Kommunen vurderer, at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Da ejendommen kun skal opbevare 1/3 af gyllen året igennem i form af afgasset biomasse, er kapaciteten i realiteten større.

### Påfyldning af gylle

Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

### Placering

Eventuel risiko ved placering af gyllebeholdere er beskrevet under afsnittet om Uheld.

Da der ikke påtænkes anvendt markstak, stilles vilkår om, at det ikke er tilladt, med henblik på at minimere fordampning og udvaskning fra stakkene.

### Overdækning

Vilkåret vedr. overdækning på den nye tank er med til at sikre, at ammoniakfordampningen fra produktionen holdes under det niveau, der omtales i afsnittet om Stalde. Overdækningen vil desuden reducere lugtemission til omgivelserne.

Der er ikke etableret fast overdækning på den eksisterende gylletank. Det er en tank af ældre dato, hvilket gør det problematisk at etablere overdækning efterfølgende.

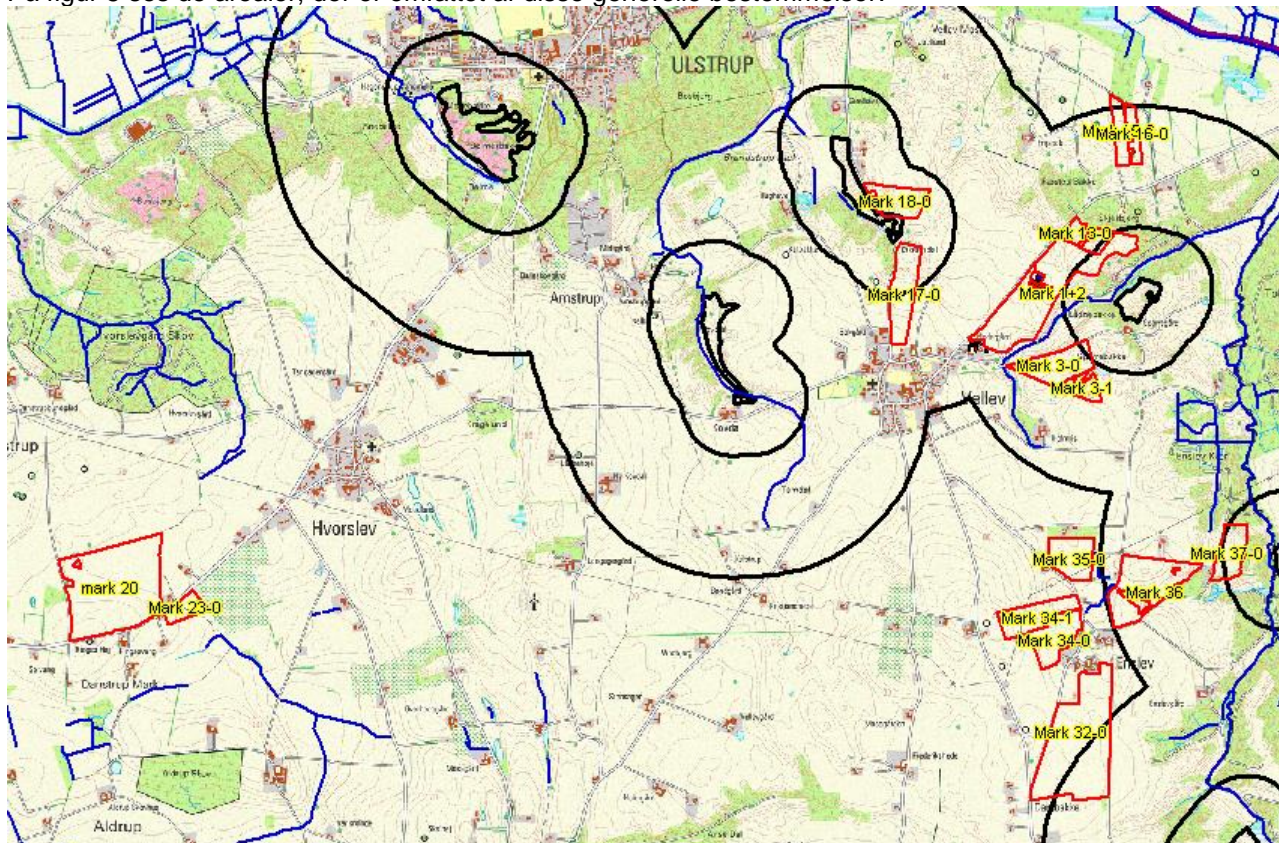
### Udbringning

Husdyrgødning må ikke udbringes på lørdage samt søndage og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 m fra byzone, sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Udbringning af flydende husdyrgødning må kun ske ved slangeudlægning, nedfældning eller lignende.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning, jf. § 24 stk. 3 i *Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.* Indtil 1. januar 2011 er der kun krav om nedfældning i de 1.000 meter bufferzoner omkring § 7 områder.

§ 26 stk. 3 siger: "Flydende husdyrgødning må ikke udbringes på stejle skråninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m<sup>2</sup> eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant."

På figur 5 ses de arealer, der er omfattet af disse generelle bestemmelser:



Figur 5. Bufferzoner omkring § 7 arealer.

### **Kommunens vurdering i forhold til BAT**

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnlgt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen



umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Ligeledes ifølge BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødningen med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der fx afsætning for grøn energi via et biogasanlæg, kan det være BAT at afhænde husdyrgødningen til biogasanlægget, som det sker her.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen således, at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Flere af disse retningslinier indgår i de danske regler vedrørende udbringning og anvendelse af husdyrgødning.

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring, behandling og udbringning af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

## 6. Forurening og gener fra husdyrbruget

### 6.1 Lugt

#### Miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Lugtgenæafstandene beregnes fra staldmidten på hver staldbygning og korrigeres, fx hvis nogle stalde ligger særligt langt væk fra de øvrige, som i denne sag. Tabellen viser de korrigerede genæafstande og den faktiske gennemsnitsafstand til alle staldbygninger under ét for de tre områdetyper. Genækriterierne er overholdt.

Områdetype	Genæafstand Nudrift meter	Genæafstand Ansøgt drift meter	Ejendommens afstand til områdetype meter	Genækriterie overholdt?
------------	---------------------------------	--------------------------------------	---	----------------------------

<b>Byzone (lokalplan 37 Amstrup bakker Øst)</b>		599	Ca. 2,3 km	Ja
<b>Samlet bebyggelse (Velleby ved Skjesbjergvej 32B)</b>	196	128	124	Ja, med 50 % reglen
<b>Enkelt bolig uden landbrugspligt (Holmrisvej 1)</b>	135	76	600	Ja

50 % reglen siger at, hvis afstanden til omboende er længere end 50 % af geneafstanden, kan der gennemføres udvidelser, hvis disse kan gennemføres med uændrede eller færre lugtgener. Dette betyder, at geneafstanden skal være mindre end i nudriften. De faktiske 124 m er længere end 50 % af geneafstanden (64 m). Favrskov Kommune accepterer, at 50 % reglen kan anvendes, da geneafstandene for det bynære anlæg alene bliver overholdt:

Der er mange nærtliggende boliger i Velleby, og Favrskov Kommune har foretaget en vurdering af lugtgenen fra den produktion, som ansøger ønsker i de eksisterende bygninger i Velleby. Her er der planlagt en nedsættelse i forhold til nu på 61 DE i svin, og nedsættelsen bliver fastholdt som et vilkår i godkendelsen. Den samtidige øgning i kvægbesætningen på 19 DE om vinteren ændrer ikke på lugtgenen i sommerhalvåret, hvor dyrene er på græs. En lugtgeneberegning på disse eksisterende stalde alene med det ønskede dyrehold viser, at geneafstanden falder i forhold til nudrift, og at lovens krav overholdes.

For det planlagte dyrehold i de eksisterende stalde alene ser sammenligningen således ud:

<b>Områdetype</b>	<b>Geneafstand Nudrift meter</b>	<b>Geneafstand Ansøgt drift meter</b>	<b>Ejendommens afstand til områdetype meter</b>	<b>Genekriterie overholdt?</b>
<b>Byzone (lokalplan 37 Amstrup bakker Øst)</b>		228	Ca. 2,3 km	Ja
<b>Samlet bebyggelse (Velleby ved Skjesbjergvej 32B)</b>	168	128	124	Ja, med 50 % reglen
<b>Enkelt bolig uden landbrugspligt (Holmrisvej 1)</b>		73	600	Ja

Ser man på det nye staldanlæg alene, er den nærmeste nabo uden landbrugspligt Skjesbjergvej 36A, og da afstanden til naboen er ca. 660 meter fra staldmidten, vil der ikke være væsentlige gener herfra, se tabellen herunder:

<b>Områdetype</b>	<b>Geneafstand Nudrift meter</b>	<b>Geneafstand Ansøgt drift meter</b>	<b>Ejendommens afstand til områdetype meter</b>	<b>Genekriterie overholdt?</b>
<b>Enkelt bolig uden landbrugspligt (Skjesbjergvej 36A)</b>		166	660	Ja

Lovens genekriterier indenfor de tre typer er dermed overholdt.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne og udbringning. Og såfremt der opstår lugtgener fra anlægget, som tilsynsmyndigheden vurderer, er væsentlige, kan tilsynsmyndigheden forlange, at der skal foretages en nærmere lugtundersøgelse af anlægget, herunder gennemgang af ventilationsanlægget for fejl, genberegning af lugtemissionen m.v. alt afhængig af, hvad tilsynsmyndigheden ud fra en konkret vurdering finder relevant for det pågældende anlæg. Lugtundersøgelsen kan maksimalt kræves en gang pr. år. Ejeren af anlægget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelse og målinger.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbidrag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbevaring på anden ejendom. Flydelag og teltduk vil nedsætte lugten herfra til et ikke-væsentligt niveau i det daglige.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg.

Favrskov Kommune vurderer, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

## 6.2 Fluor og skadedyr

### Miljøteknisk redegørelse

#### Fluer

Fluebekæmpelse i staldene sker i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrlaboratorium: Rovfluer i de nye stalde, og de "gamle" stalde sprøjtes der hver 10. dag.

#### Rotter

Observeres tegn på mus/rotter iværksættes bekæmpelse efter retningslinierne fra Statens Skadedyrsbekæmpelse. ISS Skadedyrsservice står for skadedyrsbekæmpelse af rotter.

### Kommunens bemærkninger og vurdering

#### Fluer

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler og strøelse er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig.

Der er derfor stillet vilkår om, at bekæmpelse af fluer skal ske efter de retningslinjer, der anbefales af Skadedyrlaboratoriet, Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Disse opdateres løbende og det er ejers eget ansvar at holde sig ajour med de opdaterede anvisninger. Retningslinjerne kan ses på [www.dpil.dk](http://www.dpil.dk): "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr".

#### Rotter

Rotter overfører sygdomme, æder mad og husdyrfoder og ødelægger bygninger og kloaksystemer. Enhver, der opdager rotter, har pligt til at anmelde det til kommunen. Det gælder for både private og virksomheder.

Tilhold af rotter forebygges ved at rydde op udendørs, så der ikke er mulighed for at bygge rede. Desuden skal man sørge for, at der ikke er adgang til madrester, korn og opbevaret frugt m.v. Skadedyrlaboratoriet giver oplysning om alle former for skadedyr – herunder også rotter.

Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter Fødevarestyrelsen regler – dvs. i kølecontainer eller under kadaverkappe eller lignende og placeres et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for ådselædende dyr.

Opbevaringsstedet for animalsk affald skal placeres i skyggefuldt og således, at placeringen ikke er synlig fra vejen eller til gene for naboer. Opbevaringen af døde dyr må ikke give anledning til uhygiejniske forhold, lugt- eller fluegener hos de omkringboende.

Det vurderes, at ejendommen overholder de gældende regler og anvisninger for skadedyr.

## **6.3 Støj fra anlæg og maskiner**

### **Miljøteknisk redegørelse**

De væsentligste stationære støjkloder fra husdyrbruget er ventilationsanlæg, gyllepumper, kompressorer og foderfremstilling. Hovedparten af de stationære støjkloder er placeret inde i bygningerne.

Støj fra svineproduktion kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra transport, udbringning af gylle eller transport af foder, dels kan der forekomme støj af mere vedvarende karakter fra ventilationsanlæg.

Vedvarende støj:

Alle staldsektioner ventileres mekanisk med undertryk, der er det mekaniske anlæg, der støjer mindst.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Ventilationsanlægget vil køre hver dag året rundt. Da alle ventilatorer er monteret indenfor de seneste 10 år, opfylder de alle nugældende krav mht. til støj. I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Ansøger mener, at anlægget vil kunne overholde de generelle støjgrænser, målt ved nærmest nabo.

Der anvendes færdigfremstillet indkøbt foder og hjemmeblandet foder, dette foregår i en lukket foderlade, hvilket betyder, at der forekommer minimal støj. Foderfremstillingen foregår i bygningerne i Velleby.

Støjkravene forventes overholdt, dette begrundes med den valgte arbejdsgang, der er i besætningen, hvor hovedparten af de støjende aktiviteter foregår i dagtimerne. Dog kan der forekomme mindre afvigelser i forbindelse med afhentning af dyr.

Periodisk støj:

Dette vil først og fremmest forekomme i forbindelse med transport til og fra ejendommen. På ejendommen er der etableret faciliteter til opbevaring og indtag af foder, der leveres til ejendommen. Foderet kan i princippet leveres af enhver foderstof, uden det vil medføre ændringer i driften af ejendommen.

Støj fra transport kan forekomme fra lastbiler med foder, råvarer såsom korn og sojaskrå, samt mineraler og vitaminblanding. Der vil blive afhentet døde dyr en gang om ugen.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, da de mest støjende apparater er placeret indenfor afskærmning af bygninger. Støj fra brugen af markredskaber er primært sæson afhængigt og kan ikke undgås for den pågældende driftstype.

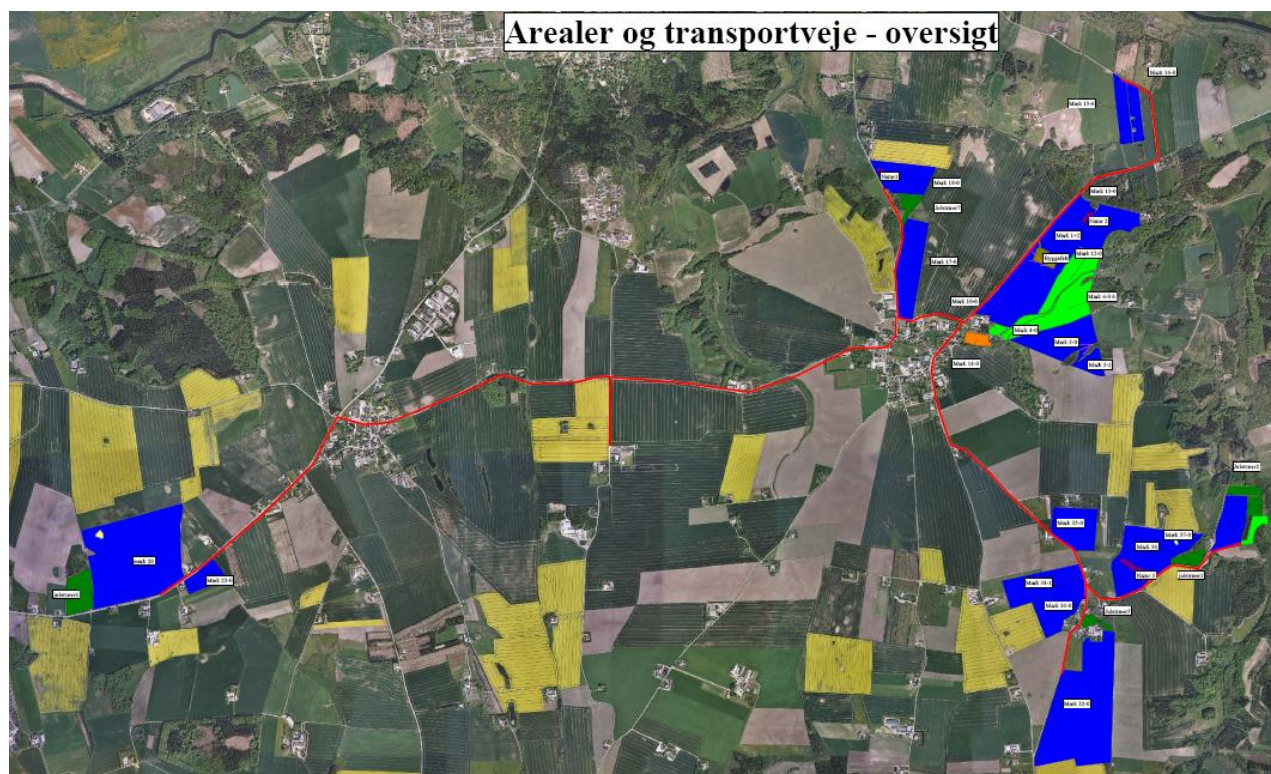
Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj er velbegrundede, skal ejendommen for egen regning eftervise, at de stillede støjkraav er overholdt.

## 6.4 Transport

### Miljøteknisk redegørelse

#### Transportruter for husdyrgødning

Kort med ruter for transport af husdyrgødning ses på figur 6:



Figur 6. Transportveje for husdyrgødning.

#### Antallet af transporter

Alle transporter gennemføres i videst muligt omfang indenfor normal arbejdstid.

Antal transporter om året til og fra ejendommen for hhv. nudrift og udvidelse:

	Nudrift	Ansøgt
Afhentning af slagtesvin	52	80

Afhentning af døde dyr	52	52
Levering af smågrise	26	26
Foder, 20 t vogn	84	109
Gylle, 20 t vogn	210	272
Andet	20	25
I alt	444	564

Gyllen transporteres i lastbiler og gyllevogn ud til udbringningsarealerne.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Det er Favrskov Kommunes vurdering, at der er gode adgangsveje til og fra ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen.

Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af slagtesvin sker i dagtimerne. Udbringning af husdyrgødning kan ske aften og nat i forårsperioden. Transportvejene for gylle går ikke gennem større byer, men dog gennem Velle og Hvorslev.

Transport af korn og halm sker primært i høstperioden og vil evt. også finde sted aften og nat.

Kommunen vurderer, at antallet af transporter ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. De beskrevne ruter for transport af gylle vil efter kommunens vurdering medføre færrest mulige gener for færrest mulige beboere.

Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil dog altid være afhængig af i hvilket omfang, landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

Transport af husdyrgødning med traktor på offentlig vej eller udstyr anvendt til udbringning af husdyrgødning skal så vidt muligt undgås. Såfremt der spildes husdyrgødning på vejen, skal vejen efterfølgende rengøres.

## **6.5 Støv**

### **Miljøteknisk redegørelse**

I forbindelse med levering af foder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Der vil forekomme udsendelse af støv fra staldventilationen, transport til og fra ejendommen, påfyldning af foder til siloer og ved brug af foderblandeanlægget.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Der forventes ingen væsentlig problemer med støv fra projektet. Der henvises dog til god landmandspraksis, således at al transport til og fra bedriften og levering af foder foregår ved brug af hensynsfuld kørsel og metoder til overførsel af foder til siloer.

## **6.6 Lys**

### **Miljøteknisk redegørelse**

Lys i stalden vil være slukket efter endt arbejdstid, dvs. ca. kl. 20.00 om aftenen.

Ingen udendørs belysning, dog er der i udleveringsområdet. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning om natten, hverken i staldene eller udenfor bygningerne.

## **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Der forventes ingen væsentlige problemer med lysforhold fra projektet. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at ejendommen alligevel giver anledning til lysgener, så skal denne lade udarbejde en handlingsplan med henblik på reduktion af lysgenerne. Dette vil sige, at der skal foretages en undersøgelse af forskellige lyskilder, og iværksættes en reduktion af lyspåvirkninger uden for ejendommens arealer.

Det er imidlertid Favrskov Kommunes vurdering, at det er BAT at anvende bevægelsessensorer til udendørs belysning. Forsyning af udendørs belysning med bevægelsessensorer er samtidig med til at mindske lysgener fra anlægget, både overfor beboelser i Vellev og ved anlægget på bar mark.

## **7. Bedriftens påvirkning af natur og miljø**

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningsystem. Beregningerne viser at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2666 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 1791 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således et fald i ammoniakfordampningen på 875 kg kvælstof pr. år.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 20 % for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt. Ansøger har opfyldt det ved at gennemføre: etablering af luftvasker med syre, gulvtype med mindst 25 % delvist fast gulv, nedsat foderforbrug samt låg på ny gyllebeholder.

De anførte tilpasninger af anlægget og driften medfører, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 1653 kg N mere i forhold til, hvad der følger af BAT kravet. Reduktionen er imidlertid nødvendig i forhold til at overholde ammoniakdepositionen til det nærliggende naturområde 80 m øst for den nye stald.

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra staldventilationen og i mindre omfang fra husdyrbrugets gyllebeholdere. Som følge af fast overdækning på den ny gyllebeholder, er fordampningen herfra ubetydelig.

Kommunens vurdering i forhold til ammoniak påvirkning af natur fremgår af afsnittet Ammoniak og natur.

### **7.1 Oversigt over bedriftens udbringningsarealer**

Udbringningsarealerne for husdyrgødning i ansøgt drift ses på bilag 3.

Til ejendommen hører 134,33 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer og ingen aftalearealer med tredjemand. Arealerne modtager gylle med 1,31 DE/ha. Nedenstående oversigt viser hvor mange ha, der er placeret i forskellige typer følsomme områder:

Navn	Ha	N-Klasse 0	N-Klasse 1	N-Klasse 2	N-Klasse 3	Grundvand, komm. indsatsplan	P-Klasse 0	P-Klasse 1	P-Klasse 2	P-Klasse 3
<b>Total</b>	134,33 Ha	134,33 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	58,82 Ha	82,04 Ha	0,00 Ha	3,92 Ha	48,37 Ha

Beregningerne med det sædskifte, der er angivet i ansøgningen, viser en reduktion i nitratudvaskningen fra arealerne i den ansøgte drift. Alle arealerne ligger i opland til Randers Fjord.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

## 7.2 Grundvand

### Miljøteknisk redegørelse

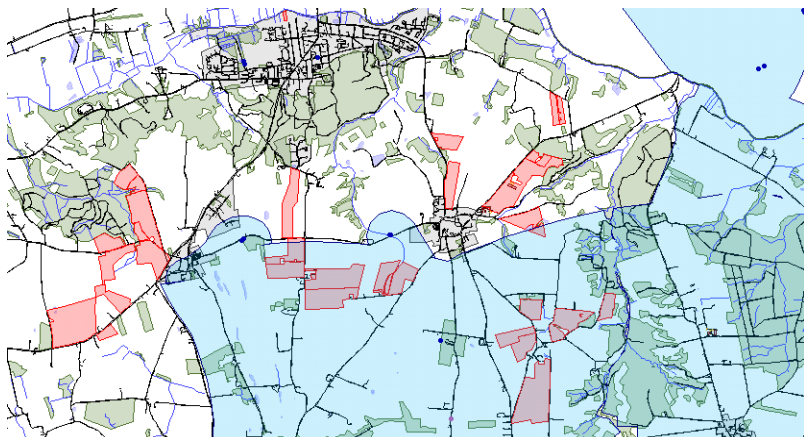
Mark nr. 3-1, 32-0, 34-0, 34-1, 35-0, 36-0 og 37-0 ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). I OSD-områder skal der i særlig grad tages hensyn til beskyttelsen af grundvandet, idet det er fra disse områder, at fremtidens drikkevandsforsyning skal sikres. Her beskrives der i særlige indsatsplaner, hvordan det skal ske.

Arealerne ligger indenfor Indsatsområde Hvorslev. Miljøcenter Århus har tilendebragt zonerings af dette område, og den viser, at hele indsatsområdet er nitratfølsomt indvindingsområde og det anbefales, at kommunen i forbindelse med indsatsplanlægningen fastlægger og prioriterer beskyttelsesbehovet indenfor det nitratfølsomme indvindingsområde, idet der er behov for at reducere nitratudvaskningen.

Ejendommens øvrige marker ligger i et område med drikkevandsinteresser (OD). Indenfor OD-områder skal der tages hensyn til eksisterende boringer til almene vandværker. Særligt, hvor de er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde.

Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI):

Mark nr. 3-1, 32-0, 34-0, 34-1, 35-0, 36-0 og 37-0 ligger enten helt eller delvis i NFI.



Figur 7. Blå: Nitratfølsomt indvindingsområde. Rød: udsprængningsarealer



Ansøger har valgt G6 sædskifte på disse marker (se bilag 6) med en udvaskning, som er beregnet til 47-49 mg nitrat/l. Ifølge ansøgningen reduceres udvaskningen med 22 mg/l i forhold til nudriften, idet der er valgt G6 sædskifte med 60% efterafgrøder.

Boringer: Udspretningsarealerne ligger mere end 450 m fra boringer til almene vandværker.

### **Kommunens bemærkninger og vurderinger**

Markerne nr. 3-1, 32-0, 34-0, 34-1, 35-0, 36-0 og 37-0 ligger i et område, hvor zoneringen (detaillortlægningen) af indsatsområdet er afsluttet, og der er igangsat udarbejdelse af en indsatsplan for sikring af drikkevandsressourcen i området. Derudover vil en kommende vandplan i området eventuelt kunne sætte mål og retningslinjer, som skal iagttages ved fornyet miljøgodkendelse.

Kommunen skal for hver ansøgning om udvidelse af et husdyrbrug foretage en konkret vurdering, jf. husdyrgodkendelseslovens § 29, og kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår, der rækker ud over det beskyttelsesniveau, der fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 afs. D.

Det vurderes i det konkrete tilfælde, at der på grundlag af den nyeste viden, fremkommet ved Miljøcenter Århus zonerings, at nitratudvaskningen indenfor NFI ikke må overstige 50 mg/l på de marker, der ligger i NFI. Der stilles derfor vilkår herom.

Under forudsætning af, at markerne drives med det angivne sædskifte G6, vurderes det, at udbringning af husdyrgødning som beskrevet ikke giver anledning til væsentlig forringelse af grundvandskvaliteten i de områder, hvor udspretningsarealerne ligger i NFI.

Boringer:

Da udspretningsarealerne ikke ligger boringsnært til almene vandværker, vurderes det, at udbringning af husdyrgødning som beskrevet ikke giver anledning til væsentlig aktuel påvirkning af vandkvaliteten direkte på vandværkerne i området.

## **7.3 Vandløb og søer**

### **Miljøteknisk redegørelse**

Der ligger flere beskyttede søer indenfor 1000 meter fra anlægget – nærmeste sø er beliggende 490 meter fra ny gyllebeholder. Der er foretaget besigtigelse 12/11-09 samt 25/3-10.

B1 målsat og beskyttet vandløb Velleb bæk.

Beskyttet vandhul grænsende op til udbringningsareal 3-0.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Der er foretaget en risikovurdering af gyllebeholdernes placering i forhold til vandløb under afsnittet Driftsforstyrrelser og uheld.

*Vandløb:*

Besigtiget 12/11-09 samt 25/3 2010:

Udbringningsareal 4-0 og 6-0 er beliggende ned til B1 målsat og beskyttet vandløb Velleb bæk, som afvander Randers fjord via Gudenåen.

Areal 4-0 er beliggende på plant terræn mens areal 6-0 har mindre hældning ned mod vandløbet. Den del af areal 6-0, som grænser op til vandløbet og som opfylder betingelserne for at være § 3 beskyttet eng i henhold til naturbeskyttelsesloven skal fratrækkes udbringningsarealet. De to marker indgår ikke længere i udbringningsarealet.

Besigtiget den 10/11-09:

Der er mere end 20 meter fra kanten af udbringningsareal 37-0 til beskyttet og A-målsat vandløb Tjærbæk med en hældning > 6 grader. Området mellem udbringningsarealet og vandløbet er tilvokset med træer. På grund af afstanden stilles der ingen vilkår vedrørende udbringning af gylle m.m. på udbringningsarealet. Der vurderes dermed ikke at være nogen risiko for tab af fosfor og kvælstof fra marken til vandløbet.

Ikke besigtiget:

Grøft grænsende op til henholdsvis udbringningsarealerne 31-0 og 36. Arealerne er ikke skrånede ( med hældning < 6 grader ), og der vurderes ikke at være risiko for udledning af næringsstoffer til grøfterne som følge af udbringning af husdyrgødning.

To vandhuller er besigtiget i august 2009:

- Vandhul beliggende på areal 20 + 21. Vandhullet skal fratrækkes udbringningsarealet. Vandhullet er næringsrigt og under tilgroning. Tilstanden er vurderet til at være ringe. I forbindelse med besigtigelsen blev der fundet lille vandsalamander.
- Vandhul grænsende op til areal 20 + 21. En næringsrig sø, hvor tilstanden dog er vurderet til god med ret klar vand. Ingen tegn på padder.
- Beskyttet mose grænsende op til areal 20 + 21.

Det vurderes, at ingen af arealerne er næringsfølsomme, og at ammoniakfordampningen fra udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af naturtyperne udpeget efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Vandhullet er trukket ud af udbringningsarealet.

## 7.4 Fjord og Hav

### Miljøteknisk redegørelse

Alle udspretningsarealer afvander til Randers Inderfjord og videre til Randers yderfjord, mark 20 og 23 via Borre Å og Tange Sø, de øvrige marker Gudenåens oplande. Yderfjord har status som Natura 2000 område og er under international beskyttelse.

En del af kvælstof- og fosforoverskuddet fra udbringningsarealerne vil derfor strømme til Randers Inderfjord og videre til Randers yderfjord. Randers Yderfjord er udpeget som meget sårbar recipient ifølge sårbarhedskort til husdyrgodkendelsesloven. Det skyldes bl.a. at denne del af fjorden har status som internationalt naturbeskyttelsesområde – Natura 2000 område. Basisanalyserne for Randers Fjord har vist, at Randers Fjord og Grund Fjord er i risiko for ikke at opfylde vandmiljømålene i 2015. Årsagen hertil er især en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land.

Kvælstof

Det gennemsnitlige udvaskning af kvælstof er beregnet til 56,3 kg N/ha/år for nudrift og 47,2 kg N/ha/år i ansøgt drift. Udspretningsarealerne udgør 134,3 ha. Det totale markoverskud i ansøgt drift udgør 6.339 kg N/år. Dette svarer til 0,15 % af den gennemsnitlige totale N udledning til Randers Fjord for årene 2004-2006.

Sammenligningsgrundlag: Årsvariationer på den totale udledning af N og P til Randers Fjord Fjord (tallene for 2005 stammer fra basisanalyserne og tallene for 2004 og 2006 er oplyst af MC Århus).

År	Tons N	Tons P
2006	3.816	144
2005	4.600	100
2004	4.100	130
Gennemsnit	4.172	125

Den maksimale (potentielle) merudvaskning af kvælstof i forbindelse med udvidelsen falder med 9,1 kg N/ha/år eller 1222 kg total N/år.

Den faktiske udvaskning af kvælstof til Randers Fjord er mindre en den potentielle udvaskning, idet der indregnes en reduktion på fra mark til fjord afhængig af indplacering i nitratklasse.

*Andel af den totale kvælstofudvaskning på 6.339 kg N/år, der teoretisk set vil udvaskes ved forskellig indplacering i nitratklasse.*

Nitratklasse:	Kvælstofreduktion	Kvælstofudvaskning
0	100-76%	0 kg N/år – 1521 kg N/år
II	51-75 %	1584 kg N/år – 3106 kg N/år
III	0 - 50 %	3169 kg N/år – 6339 kg N/år

Favrskov Kommune er foreløbig indplaceret i nitratklasse 0.

#### Fosfor

Ansøger har tilrette lagt sit projekt således, at der er fosforbalance i ansøgt drift.

Der tilføres i gennemsnit 24,4 kg P /ha/år med husdyrgødning til bedriftens arealer og der fraføres i gennemsnit 24,4 kg P/ha/år med afgrøderne.

Det maksimale tilladte fosforoverskud er beregnet til 1,9 kg P/ha/år. Bedriftens gennemsnitlige fosforoverskud er beregnet til 0,0 kg P/ha/år.

### **Kommunens bemærkninger og vurderinger**

Baggrunden for habitatvurderingen kan ses i bilag 7.

#### Kvælstof

Husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau er overholdt, men det er Favrskov Kommunes faglige skøn, at udvaskningen ligger betydelig højere end som angivet ved en indplacering nitratklasse 0. Det skønnes at udvaskningen fra projektet i stedet ligger inden for et af intervallerne for nitratklasse II eller nitratklasse III.

Favrskov Kommune er imidlertid ikke i besiddelse af nye modelberegninger for deloplandene i Favrskov Kommune, der kan klarlægge de faktiske kvælstofreduktionsforhold.

Under hensyntagen til forsigtighedsprincippet, er det Favrskov Kommunens vurdering, at en stor del af den totale potentielle kvælstofudvaskning svarende til ca. nitratklasse II vil kunne udvaskes til Randers Fjord. Det er derfor Favrskov Kommunes skønsmæssige vurdering, at den årlige totale udvaskning af kvælstof fra arealerne reelt ligger indenfor intervallet 1584 kg N/år – 3106 kg N/år.

Den potentielle merudvaskning er beregnet til -9,1 kg N/ha/år fra projektet. Det er Favrskov Kommunes vurdering, at udledningen af kvælstof ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområdet indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger.

Når Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er afsluttede, kan Favrskov Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere kvælstofudvaskningen yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan f.eks. gøres ved at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40 og meddeler de nødvendige påbud om en yderligere reduktion af næringsstofudledningen.

Kommunen skal i forbindelse med tilsyn have mulighed for at kontrollere, at de forudsætninger, der ligger til grund for ovenstående vurderinger overholdes. Der er derfor stillet vilkår til ansøgers mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab, der samlet set skal være med til at sikre at der ikke sker nogen forringelse af habitatområdet indtil Vand og Natur planerne foreligger.

### Fosfor

Der tilføres i gennemsnit 24,4 kg P/ha/år med husdyrgødning til bedriftens arealer og der fraføres i gennemsnit 24,4 kg P/ha/år med afgrøderne. Det maksimale fosforoverskud er beregnet til 1,9 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til 0,0 kg P/ha/år. Lovens krav er dermed overholdt.

Fosforoverskuddet beregnes ud fra det aktuelle anvendte sædskifte (her S2, S4 og G6) og den deraf beregnede normoptagelse af fosfor og tilførslen af fosfor fra husdyrgødning.

For at beskytte Randers Fjord er der stillet vilkår om fosforbalance beregnet som gennemsnit af bedriftens arealer.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at projektet ikke vil give anledning til en forringelse af habitatområdet ved Randers Fjord indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger. Det er samtidig Favrskov Kommunes vurdering at projektet ikke er til skade for habitatområdet ved Randers Fjord i forhold til belastning af habitatområdet med fosfor.

### **Kumulativ effekt**

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke hav- eller fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning.

Udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen medfører ikke væsentlige påvirkninger af relevante vandløb. Bedriften overholder de generelle landbrugsregler.

Det vurderes samlet for overfladevand, at det ansøgte projekt overholder det i husdyrloven fastlagte beskyttelsesniveau for Randers fjord.

I forhold til Habitatdirektivet og den kumulative effekt har Favrskov Kommune fundet det nødvendigt at skærpe lovens krav i forhold til det generelle beskyttelsesniveau for kvælstof. En nærmere begrundelse herfor fremgår af bilag 2.

Jf. habitatbekendtgørelsen vurderer Favrskov kommune, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af, indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger.

## 7.5 Ammoniak og natur

### Miljøteknisk redegørelse samt kommunens bemærkninger og vurdering

#### *Baggrundsbelastning af kvælstofkomponenter*

Gennemsnits-depositionen af kvælstofkomponenter i Favrskov Kommune er 14 kg N/ha/år i 2008. De seneste depositionsregninger kan ses på hjemmesiden:

<http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>

Den samlede emission fra anlægget er 1791 Kg N/år og meremissionen er beregnet til - 875 Kg N/år.

#### Natura 2000 området Bjerre og Haslund Skove (H229):

Fuglebeskyttelsesdirektivet fra 1979 og Habitatdirektivet fra 1992 indeholder fælles EU-regler for naturbeskyttelse. Direktiverne pålægger bl.a. medlemslandene at udpege og beskytte levesteder og rasteområder for fugle og beskytte truede naturtyper og plante- og dyrearter, hhv. fuglebeskyttelses- og habitatområder (samlet betegnet som internationale naturbeskyttelsesområder eller Natura2000-områder).

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper, dyre- og plantearter. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Tilladelser til aktiviteter i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder må ikke kunne forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Derfor er Favrskov Kommune internationalt forpligtet til at beskytte og bevare plante- og dyrearter, levesteder for plante- og dyrearter, samt naturtyper af international værdi. Udpegningsgrundlag opdateres som udgangspunkt hvert 6. år og kan ses på [www.blst.dk](http://www.blst.dk).

### Anlæg

Nærmeste Natura 2000-område er område 229, "Bjerreskov og Haslund skov", der ligger 9 km øst for anlægget.

### Udbringningsarealer

Ingen af de ansøgte udbringningsarealer ligger indenfor områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder eller mindre end 100 m derfra.

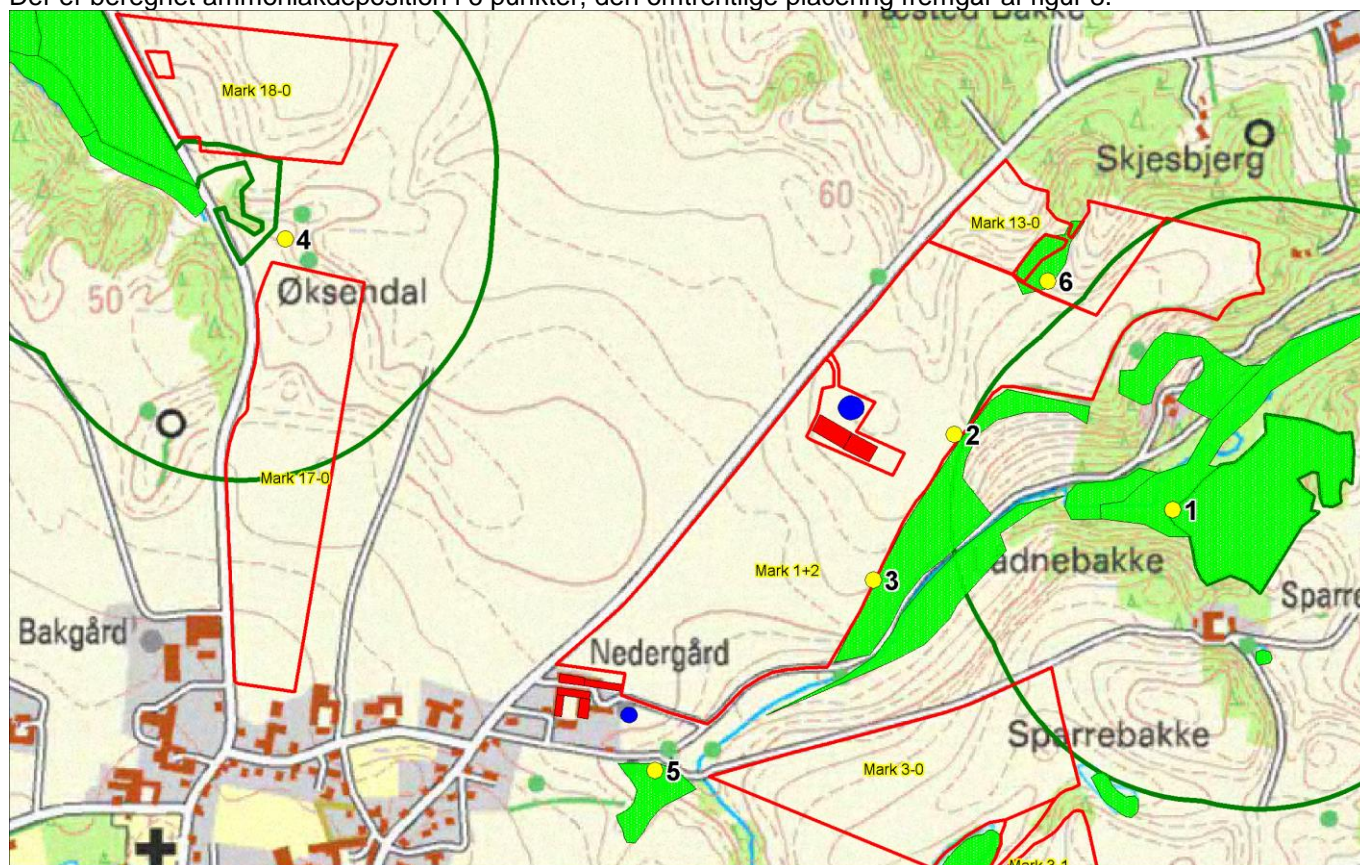
Udbringningsarealer vurderes dog at have mulig udsivning til vandløb, der afvander til et nedstrøms Natura 2000 område. Dette beskrives særskilt under afsnit Fjord og Hav.

### § 7 og § 3 naturtyper og beregningspunkter

Anlæg og gylletanke samt beskyttede naturtyper er i forbindelse med vurderingen besøgt den 10/11 og 12/11 2009 samt 25/3 2010.

### Anlæg

Der er beregnet ammoniakdeposition i 6 punkter, den omtrentlige placering fremgår af figur 8.



Figur 8. Ammoniakdepositionspunkter.

Resultaterne fremgår af nedenstående skema:

	Ammoniak-	Afstand fra	Andre	Godkendelsens krav
--	-----------	-------------	-------	--------------------

	merdeposition	naturpunkt til ny stald	ejendomme over 75 DE	udfra bufferzonereglerne
<b>Punkt 1 - § 7</b>	0,3 kg N/ha/år	400 m	0	0,7
<b>Punkt 2</b>	0,50 kg N/ha/år	80 m	1	0
<b>Punkt 3</b>	-0,5 kg N/ha/år	190 m	Ikke relevant	0
<b>Punkt 4 - § 7</b>	0,3 kg N/ha/år	800 m	2	0,3
<b>Punkt 5</b>	-1,3 kg N/ha/år	100 m	Ikke relevant	0
<b>Punkt 6</b>	0,13 kg N/ha/år	310 m	0	0,7

Der er negativ merdeposition i de to beregningspunkter nærmest staldanlægget i Vellev By, da dyreholdet nedsættes her.

Projektet er tilpasset således, at merdepositionen i punkt 2 er kommet ned på, hvad Favrskov Kommune accepterer som 0, når usikkerhederne tages i betragtning. Som virkemidler er anvendt kemisk luftvasker, låg på gyllebeholderen og nedsat mængde foder.

#### § 7 områder:

Der er forekomst af to § 7-arealer indenfor en radius af 1000 m fra ejendommen henholdsvis øst og vest for anlægget - det vil sige, at både nyt og eksisterende anlæg er placeret i bufferzone II.

- Beregningspunkt 1: Foretaget ved den vestlige kant af overdrevet med bufferzone.  
§ 3 beskyttet overdrev; Vellev Dal, på 3,1 ha beliggende 400 meter øst for nyt anlæg. Arealet er omfattet af husdyrlovens § 7 vedr. ammoniak-bufferzoner. Ved besigtigelsen den 12/11-2009 var området domineret af lancet vejbred, alm. hvene, hvid kløver, alm. kongepen, kamgræs og rød svingel. Området er tidligere registreret 23. juni 1999 af Viborg amt samt 8. juni af Favrskov kommune. Området er beskrevet som tæt-græsset ( gødsket ) overdrevsbakke med stejle, artsrige og nedbidte skrænter. Af arter kan nævnes: knold ranunkel, tormentil, ene, alm. mælkeurt, lyng snerre, mark frytle, fåre svingel, pille star, hjertegræs, mark krageklo, og blågrøn star.

Merdeposition beregnet til 0,3 kg N/ha/år.

Gødskning udgør sammen med hård afgræsning en væsentlig trussel for det pågældende areal.

Ifølge Miljøstyrelsen ( jævnfør ”udkast til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug af 28. maj 2009” ) er et § 3 område ikke påvirket væsentligt, hvis der sker en merbelastning på under ca. 1 kg N pr. ha / år. Eftersom arealet er værdifuldt surt overdrev med overdrevs-karakter planter såsom knold ranunkel, tormentil, alm. mælkeurt, fåre svingel, hjertegræs og mark krageklo, og det er væsentlig truet grundet en lav tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år (jævnfør Ammoniakmanualen), så skal der være særlig opmærksomhed mht. deposition af kvælstof på det pågældende areal.

Den tilladte mængde er 0,7 kg N/ha/år, jævnfør bufferzonereglerne, eftersom der ikke er andre landbrug > 75 DE indenfor bufferzonen og inden for en radius af 1000 meter fra anlægget. Eftersom merdepositionen er beregnet til 0,3 kg N/ha/år, så er grænseværdien, jævnfør bufferzonebestemmelserne, ikke overskredet. Der vurderes dermed ikke at være risiko for at overdrevet belastes negativt som følge af udvidelse af produktionen.

- Beregningspunkt 4: Foretaget ved den østlige kant af tidligere vejledende registeret overdrev med bufferzone.

Ved besigtigelse opfylder arealet ikke betingelserne for overdrev, idet det er opdyrket og tilplantet. Spørgsmålet mht. om det tidligere var § 3 beskyttet vil blive behandlet i særskilt sag. Der findes ingen tidligere besigtigelsesdata for det pågældende areal. Grænseværdien på 0,3 kg N/ha/år er dog overholdt.

#### *Udbringningsarealer*

Bedriften har udspretningsarealer beliggende inden for bufferzone I og II i forhold til § 7 områderne, hvorfor der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er krav om nedfældning af al gylle på sort jord og græsmarker på disse arealer.

#### § 3 beskyttet natur:

##### *Anlæg*

Der er foretaget en gennemgang af arealer med § 3 beskyttet natur og vandløb, som ligger mindre end 1000 meter fra anlæg, for at vurdere evt. effekt af ammoniakfordampning. Kommunens § 3 registrering er opdateret i forbindelse med sagen i Miljøportalens arealinfo. Der er ikke kendskab til markstakke.

- Beregningspunkt 2: Merdeposition beregnet til 0,50 kg N/ha/år.

*§ 3 beskyttet overdrev på 2,3 ha beliggende 100 meter sydøst for nyt anlæg.*

Området er meget kuperet med stejle sydvendte skrånninger. Vegetationen var meget kort grundet intensiv kvæggæsning. Vegetationen, som var domineret af lancet vejbred, alm. rajgræs, hvid kløver og tusindfryd bar præg af let gødskning.

Arealet er desuden besøgt af Favrskov kommune den 8. juni 2008: her blev der blandt andet registreret typiske overdrevsarter såsom høst borst, håret høgeurt, almindelig rødknæ og almindelig kongepen.

Arealet er typisk surt overdrev, som ifølge ammoniakmanualen fra DMU ( opdateret december 2005 ) har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år. Arealet var gødningspåvirket, og der er formentlig tidligere udspredd gødning på arealet. Gødskning udgør sammen med hård afgræsning en væsentlig trussel for det pågældende areal.

Ifølge Miljøstyrelsen ( jævnfør ”Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug af 8. marts 2010” ) er et § 3 område ikke påvirket væsentligt, hvis der sker en merbelastning på under ca. 1 kg N pr. ha / år. – dog kan der for beskyttede områder uden bufferzone efter særlig vurdering stilles vilkår svarende til bufferzonereglene.

Eftersom punktet ligger indenfor 300 m fra det nye staldanlæg, er grænseværdien på 0 kg N/ha/år iht. reglerne vedrørende bufferzoner. Det vurderes, at grænseværdien ikke er overskredet, når usikkerhederne i beregningerne tages i betragtning. Der vurderes dermed ikke at være risiko for at overdrevet belastes negativt som følge af udvidelse af produktionen.

- Beregningspunkt 3: Merdeposition beregnet til -0,5 kg N/ha/år.

Sammenlignet med punkt 2 så skyldes det anderledes resultat formentlig vindretningen (mindre hyppig vindretning) samt at målepunkt 3 ligger tættere på anlægget ved byen, hvor der er en mere ekstensiv produktion. Der er dermed ingen tegn på for høj merbelastning af ammoniak i denne del af det beskyttede overdrev.

*§ 3 beskyttet overdrev, Velle Dal, på 0,5 ha beliggende 310 meter øst for nyt anlæg*



Der var både fugtige partier ned mod vandløbet med vand skræppe, knop siv, kær tidsel og alm. mjørdurt men også et tørt område med lille hældning, blandt andet med kamgræs, alm. kongepen og knold ranunkel. Hele området er kvæg-græsset.

*§ 3 beskyttet overdrev, Sparrebakke, på 1,2 ha beliggende 400 meter nordøst for nyt anlæg.* Ved besigtigelsen konstateres af området er meget tilgroet med græsser og buske, og det har ikke været slået eller græsset i mange år. Tilgroning og kvælstofpåvirkning fra luften udgør væsentlig trussel for området. Arealet var domineret af draphavre, alm. hundegræs, alm. pimpinelle, og vild kørvel. Desuden blev der blandt andet registreret gyvel, kantet perikon, glat hunderose og bidende ranunkel.

Arealet er typisk surt overdrev, som ifølge ammoniakmanualen fra DMU ( opdateret december 2005 ) har en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år.

Ifølge Miljøstyrelsens praksisnotat er et § 3 område ikke påvirket væsentligt, hvis der sker en merbelastning på under ca. 1 kg N pr. ha / år. – dog kan der for beskyttede områder uden bufferzone efter særlig vurdering stilles vilkår svarende til bufferzonereglerne.

Der er ikke foretaget beregning i det pågældende overdrev, men arealet er beliggende i samme retning, dog 250 meter længere mod øst i forhold til målepunkt 2 (her beregnet årlig merdeposition på 0,50 kg N/ha). Eftersom der kun er 1 andet husdyrbrug > 75 indenfor 1000 meter fra anlægget og indenfor 1000 meter fra overdrevet, er grænseværdien på de 0,5 kg N/ha/år iht. reglerne vedrørende bufferzoner ikke overskredet. Der vurderes dermed ikke at være risiko for at overdrevet belastes negativt som følge af udvidelse af produktionen.

*§ 3 beskyttet mose på 2,6 ha beliggende 350 meter øst for nyt anlæg*

Ellesump med arter såsom rødæl, mose bunke, kær tidsel, lav ranunkel, lyse siv og butbladet skræppe. Ud fra besigtigelsen vurderes arealet ikke at være specielt næringsfølsomt, og tålegrænsen vurderes at være i den øvre del af skalaen. Arealet vurderes dermed ikke at blive påvirket som følge af udvidelse og ændringen af husdyrproduktionen.

*§ 3 beskyttet overdrev beliggende 940 meter nordvest for eksisterende anlæg.*

På grund af stor afstand fra eksisterende og nyt anlæg vurderes arealet ikke at blive påvirket som følge af udvidelse og ændringen af husdyrproduktionen.

- Beregningspunkt 5. *§ 3 beskyttet mose på 0,6 ha beliggende 90 meter syd for eksisterende anlæg*

Området var kraftigt tilgroet med pil og tagrør. Negativ merdeposition: -1,3 kg N/ha/år. Skyldes nedgangen i dyreholdet i de nærvedliggende stalde.

*§ 3 beskyttet fersk eng på 2 ha beliggende 200 meter syd for nyt anlæg (ved areal 6-0).*

Arealet grænser op til og skrånede ned mod det beskyttede og B1-målsatte vandløb Vellebæk. Arealet er afgræsset med kvæg men ret ensartet og tydeligvis gødningspåvirket. Arealet er ikke vejledende registreret som værende beskyttet men opfylder trods gødningspåvirkning de fysiske og botaniske betingelser på at kunne være beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Arealet er fugtigt og tuet lavbundsareal med tilstedeværelsen af typiske eng-arter såsom lav ranunkel og mose bunke ( begge dominerende ) samt lyse/knop siv, butbladet skræppe, hvid kløver og tusindfryd. Fersk eng har ifølge ammoniakmanualen en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år, og det pågældende areal vurderes ud fra besigtigelsen at have en tålegrænse i den øvre del af skalaen. Det pågældende areal vurderes dermed ikke til at være specielt kvælstoffølsomt og dermed ikke at blive væsentligt påvirket som følge af den pågældende husdyrudvidelse.

- Beregningspunkt 6. § 3 beskyttet overdrev/hede på 0,29 ha beliggende 300 meter nordøst for nyt staldanlæg (ved areal 13-0). Arealet er ikke vejledende udpeget som værende beskyttet men opfyldte de botaniske og strukturelle betingelser for at være § 3 beskyttet overdrev/hede i henhold til naturbeskyttelsesloven. Dette vil blive behandlet i særskilt sag.

Den centrale del af udbringningsareal udgjorde en tør bakkekold, som var ved at gro til i blandt andet hvidtjørn og fyr. Derudover blev der blandt andet registreret følgende arter: hedelyng, bølget bunke, lancet vejbred, alm. hvene og håret høgeurt.

Merdepositionen på 0,13 kg N/ha/år overholder kravet på 0,7 kg N/ha/år.

#### *Udbringningsarealer*

Udbringningsareal 37-0 er beliggende i kuperet terræn, det meste af arealet er i omdrift mens den nordøstlige del er et tørt, udyrket areal med sydvendt skråning. Den nordøstlige del var domineret af græsser (alm. hvene, draphavre, hundegræs m.fl.) – desuden blev blandt andet registreret lancet vejbred, alm. røllike og alm. syre. Luftfotos fra 1954, 1965-1966, 1982, 1988, 1993, 1995, 1999, 2002, 2004, 2006 og 2008 viser ekstensiv drift i alle årene på den nordøstlige del.

Den nordøstlige del af areal 37-0 opfylder dermed betingelserne for at være beskyttet overdrev i henhold til naturbeskyttelsesloven og skal fratages udbringningsarealet. Hvilket er sket.

Udbringningsareal 38-0 er beliggende i kuperet terræn vekslende mellem tørre overdrevspletter til mere fugtige områder af eng-karakter.

På de tørre steder blev følgende arter registreret: rødknæ, tveskægget ærenpris, alm. syre, draphavre, storkenæb sp., lancet vejbred ( dominerende ), alm. røllike ( dominerende ), alm., hvene ( dominerende ), hvid kløver ( dominerende ), alm. kongepen, håret høgeurt, alm. hundegræs og liden klokke.

De mere fugtige, lavere liggende partier var domineret af græsser ( hundekvik og hundegræs ) samt lav ranunkel. Desuden blev også registreret mose bunke og knop siv.

Luftfotos fra drift, en del år med enten græsning eller høslæt. Der er tegn på omdrift i 1974 og 1980.

Hele arealet opfylder betingelserne for at beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 og skal dermed fratages udbringningsarealet. Hvilket er sket.

## **7.6 Arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter m.m.)**

### **Miljøteknisk redegørelse**

Der forekommer registrering af odder, som er at finde på habitatdirektivets bilag IV, i området, særligt omkring Lilleå-systemet. Her er der også registrering af den forholdsvis sjældne ynglefugl bjergvipstjert.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

I henhold til §§ 7 og 11 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (bek nr. 408 af 1. maj 2007) er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter. Disse arter fremgår af habitatdirektivets bilag IV. En godkendelse må ikke kunne beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er listet på bilag IVa eller ødelægge de plantearter, som er optaget på bilag IVb.

Kommunalbestyrelsen skal vurdere om merbelastningen med ammoniak, nitrat og fosfor vil skade yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede arter på bilag IV. Herudover har kommunalbestyrelsen i hht. Rio-konventionen en generel forpligtelse til at stoppe tilbagegangen i biodiversitet.

Der er ikke kendskab til andre bilag IV arter i tilknytning til udspretningsarealerne eller anlægget.

Hvis de generelle lovbestemte regler for næringsstofudbringning, for etablering af dyrkningsfrie bræmmer, samt håndtering af udbringning af husdyrgødning overholdes, vurderes anvendelsen af de ansøgte arealer ikke at påvirke gunstig bevaringsstatus for odder eller bjergvipstjert. Af særlig betydning er desuden en hurtig reaktion og hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af gylleuheld.

## **7.7 Fredede fortidsminder m.v.**

### **Miljøteknisk redegørelse**

Udbringningsarealerne omfatter ingen fredede fortidsminder.

### **Kommunens bemærkninger og vurdering**

Der må ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes på gravhøje eller indenfor en afstand af 2 meter fra dem i henhold til Museumslovens § 29 f.

Der må endvidere ikke foretages ændringer i tilstanden af arealet indenfor 100 m fra gravhøje, med mindre kommunen giver dispensation hertil i henhold til § 18 i Naturbeskyttelsesloven.

Beskyttede diger må ikke ødelægges eller indgå i udspretningsarealet.

## **7.8 Konsekvensvurdering**

Det påhviler Favrskov Kommune konkret at vurdere om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (nr. 408 af 01/05/2007) (Habitatbekendtgørelsen).

I henhold til habitatbekendtgørelsen må der ikke gives tilladelse m.v., der kan indebære, at yngle- og rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges. I de internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) skal der sikres eller genoprettes en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Der er foretaget en konsekvensvurdering af om den ansøgte produktionsændring vil medføre forringelse af levesteder for Bilag IV-arter og/eller indvirke negativt på Natura 2000-områder.

Kommunen vurderer under forudsætning af de stillede vilkår, at registrerede bilag IV-arter og deres levesteder ikke trues af den ansøgte produktionsændring på ejendommen. Det vurderes, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer eller projekter kan påvirke udpegningsgrundlaget for internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt.

## 8. Bedst tilgængelige teknik (BAT)

### Miljøteknisk redegørelse

Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 1, og § 23, nr. 1, og sikre sig, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrbruglovens § 19, nr. 2.

Det bemærkes, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej.

Ansøger skal udarbejde en redegørelse for anvendelse af bedst tilgængelig teknik (BAT) inden for områderne:

- Foder
- Staldindretning
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning
- Management (godt landmandskab)

Mange BAT tiltag, som er beskrevet i BREF-dokumentet, som EU udgav i 2003 for svin og fjerkræ, er allerede indarbejdet i de generelle regler på landbrugsområdet i Danmark. Et velkendt BAT-krav er f.eks. kravet om mark- og gødningsplan, samt gødningsregnskab. Udover BREF skal kommunens vilkår om BAT tage udgangspunkt i Miljøstyrelsens teknologibeskrivelser.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af en ændring eller udvidelse.

Ansøgers BAT-redegørelse er vedlagt som bilag 8.

### Kommunens bemærkninger og vurderinger

Favrskov Kommune har vurderet ansøgers BAT-tiltag under de forskellige afsnit i godkendelsen.

Ansøger har fravalgt at etablere forsøringsanlæg, eftersom en del af gyllen leveres til biogasanlæg. Det er ikke hensigtsmæssigt at levere gyllen til biogasanlægget, hvis det er forsuret, da det vil ødelægge mikroorganismene i biogasanlægget.

Der er fravalgt gyllekøling, eftersom der vil blive produceret mere varme, end der skal bruges i staldene. Ammoniak fjernes i stedet fra staldanlægget vha. kemisk luftrensning.

Der er fravalgt naturlig ventilation, som ikke forbruger energi. Løsningen er fravalgt, da det ikke passer sammen med det valgte staldsystem samt forøget risiko for sygdomme i besætningen.

Management: I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødsning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld. Ansøger har redegjort for anvendelsen af blandt andre disse tiltag.

Favrskov Kommune har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/ behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi og management samt redegørelse for fravalg vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse med de vilkår, der er stillet i denne godkendelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

## **9. Alternative løsninger og 0-alternativet**

Der er ikke overvejet alternative placeringer af det nye staldanlæg, da disse overvejelser blev gjort i tiden op til 2006, hvor Hvorslev Kommune meddelte godkendelse til udflytning af produktionen på bar mark.

0-alternativ - dvs. produktionen fortsætter uændret med nuværende produktion. Den nødvendige udvikling og effektivisering vil ikke ske på ejendommen, og reelt set vil en bæredygtig landbrugsproduktion afvikles indenfor en overskuelig årrække. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion i forældede staldbygninger (svineholdet i stald 2, 3 og 7). Der vil således ikke blive foretaget de miljømæssige forbedringer i form af mindre ammoniakemission fra dette dyrehold, som vil ske samtidig med udvidelsen.

Det er kommunens vurdering at den valgte løsning er den bedst mulige for denne ejendom.

## **10. Generelle forhold**

### **10.1 Meddelelse af miljøgodkendelse af husdyrbruget Skjesbjergvej 34**

Favrskov Kommune godkender i henhold til § 12, stk. 2 i *Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om Miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* svinebruget på landbrugsejendommen matr. nr. 12a m.fl. Vellevej, Vellevej, Skjesbjergvej 34, 8860 Ulstrup.

Miljøgodkendelsen omfatter anlægget og produktionen på Skjesbjergvej 34 (CHR nr. 77667).

Produktionen foregår i samdrift med Enslevvej 33 (CHR nr. 41730). Begge ejendomme drives under CVR nr. 16007889, men de er registreret som to adskilte samlede faste ejendomme.

Godkendelsen er betinget af at vilkårene under afsnit 2 overholdes.

Anlægget er tidligere miljøgodkendt af Hvorslev Kommune og VVM- vurderet af Århus Amt i 2006. Det vurderes, at den eksisterende produktion ikke kan adskilles fra den ansøgte udvidelse. Miljøgodkendelsen bliver derfor ikke meddelt som et tillæg til den tidligere miljøgodkendelse, men som en samlet ny miljøgodkendelse.

I forbindelse med meddelelse af denne godkendelse efter § 12 stk. 2. i *Lov nr. 1572 af 20. december 2006* ophæves derfor samtidig følgende tidligere afgørelser:

- Miljøgodkendelse af Skjesbjergvej 34 af 4. oktober 2006
- Den tilhørende VVM-screening fra 2006.

Denne nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles.

Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, der er beskrevet i loven om miljøgodkendelse af husdyrbrug<sup>1</sup> og i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug<sup>2</sup> samt i vejledningen om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug<sup>3</sup> og habitatbekendtgørelsen<sup>4</sup> dvs. forhold af betydning for det eksterne miljø.

Det er Favrskov Kommunes samlede vurdering, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske ændringer i dyreholdet, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsarealer, aftalearealer eller lignende før ændringen er anmeldt og godkendt af tilsynsmyndigheden.

Godkendelsen omfatter udelukkende ejendommens erhvervsdel og forholdet til husdyrbrugslovgivningen. Godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning skal søges separat. Ejeren er selv ansvarlig for at indhente øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

## 10.2 Meddelelsespligt - arealer og ejerforhold

Såfremt ejer eller driftsherre af bedriften ønsker at udskifte de eksisterende arealer, der modtager gylle med nye arealer, er der pligt til at meddele kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af om udskiftningen kan ske i henhold til § 15 i godkendelsesbekendtgørelsen (for mindre sårbare arealer) eller om der skal udarbejdes en ny § 12 godkendelse (for mere sårbare arealer).

Oplysninger om udskiftning af arealer skal være kommunen i hænde før planårets begyndelse – dvs. senest den 1. august.

Ejer eller driftsherre har pligt til at ansøge kommunen om at foretage udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen. Kommunen skal herefter vurdere, om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter godkendelsesbekendtgørelsens § 12 *stk.* 3.

---

<sup>1</sup> Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr.1486 af 04/12/2009.

<sup>2</sup> Bekendtgørelse om tilladelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31/03/2009.

<sup>3</sup> Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006) samt supplement (dec. 2007).

<sup>4</sup> Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse, produktionens CHR nr. og den nye bedrifts CVR. nr.

### **10.3 Tilsyn og retsbeskyttelse**

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen frem til august 2018. Egenkontrolvilkår er dog undtaget fra denne beskyttelse.

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

### **10.4 Revurdering af miljøgodkendelse**

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug* regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt ændre vilkårene heri. Den første regelmæssige revurdering skal foretages 8 år efter denne godkendelsesdato, dvs. 2018.

Herudover skal en § 12 godkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 40. Det samme er tilfældet, hvis der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik således, at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn. Vilkår for revurdering meddeles som påbud efter husdyrgodkendelseslovens §§ 39 og 40.

### **10.5 Gyldighed**

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens dato, dvs. de nye bygninger skal være taget i brug, og den første del af det ansøgte dyrehold sat ind.

Såfremt godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år betragtes det som kontinuitetsbrud, og så bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

## 10.6 Offentliggørelse

### For-offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i Favrskov Posten den 2. juni 2010 med frist for modtagelse af kommentarer 30. juni 2010. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når denne foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger fra nogen.

### Høring

Udkast til miljøgodkendelse blev den 4. august 2010 sent til høring hos naboer og skønnede parter i sagen jf. forvaltningslovens § 19, ansøger selv og en række organisationer og private personer, samt personer og organisationer, der har anmodet herom.

Der var en frist på 6 uger frem til og med den 15. september 2010

Der er indkommet bemærkninger til udkastet fra ansøger, Moesgård Museum, nabo Willy Bust Nielsen og fra DN-Favrskov.

Bemærkningerne omhandlede: Uheld, staldindretning, landskab, lugtgener, grundvand samt arkæologisk vurdering.

Den arkæologiske vurdering er vedlagt som bilag 9. derudover gav bemærkningerne ikke anledning til væsentlige ændringer i udkastet til miljøgodkendelse.

### Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering i Favrskov Posten onsdag den 29. september 2010 med en klagefrist på 4 uger - dvs. inden den 27. oktober 2010 inden arbejdstidsophør kl. 15.30.

Godkendelsesdatoen er den 29. september 2010.

## 10.7 Klagevejledning

Godkendelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til Husdyrloven, kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 27. oktober 2010 påklages til Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger, miljøministeren, de klageberettigede organisationer, samt enhver, der har væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrgodkendelseslovens §§ 84, 85, 86 og 87.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup eller pr. mail til favrskov@favrskov.dk. Herfra videresender klagen med sagens akter.

En eventuel klage har opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, da miljøgodkendelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3, og stk. 2 (vilkår vedrørende landskabelige



værdier, samt vilkår om etablering af gyllebeholder udenfor bygningsmasse), hvilket er i henhold til Husdyrlovens § 81, stk. 3.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene (søgsmål), jf. Husdyrlovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen



Sagsbehandler  
Anders-Ole Sig Gjerløff

## Udkast til afgørelse er fremsendt til kommentering inden meddelelse af godkendelsen til følgende:

### Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 84:

- Miljøministeren: Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, E-post: [post@aar.mim.dk](mailto:post@aar.mim.dk)
- Sundhedsstyrelsen: Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: [midt@sst.dk](mailto:midt@sst.dk)
- Skov- og Naturstyrelsen, Søhøjlandet, Vejlsovej 12, 8600 Silkeborg, E-post: [Soehoeilandet@sns.dk](mailto:Soehoeilandet@sns.dk)
- Moesgård Museum, Moesgård Alle, 8270 Højbjerg, [moesgaard@hum.au.dk](mailto:moesgaard@hum.au.dk)
- **Ansøger: Gert Bjerre, Skjesbjergvej 34, 8860 Ulstrup**
- **Ansøgers konsulent: Nina Gamby, Gråkjær Miljøcentr, Hæstvej 46, 8380 Trige**
- **- Naboer, (fundet ud fra beregning af konsekvensområde for det ansøgte dyrehold på ejendommen)**
  - Maria Juul Nygaard og Torben Jørgensen, Bygaden 2, 8860 Ulstrup
  - Anders Frederik Kejlberg, Bygaden 4, 8860 Ulstrup
  - Marie Holmgaard & Willy Paaske, Bygaden 6, 8860 Ulstrup
  - Heino Pedersen, Bygaden 9 8860 Ulstrup
  - T.C. Ejendomme ApS, Hammelvej 269, 8870 Langå (ejer af Bygaden 10)
  - Søren Melchior Andersen, Bygaden 12, 8860 Ulstrup
  - Flemming René Kruse, Bygaden 14, 8860 Ulstrup
  - Hanne Hougaard Palle Jensen, Bygaden 16B, 8860 Ulstrup
  - Knud Birkebæk Kejser, Bygaden 18, 8860 Ulstrup
  - Dorte & Karl Rasmussen, Bygaden 20, 8860 Ulstrup
  - Anna & Sven Rasmussen, Bygaden 22, 8860 Ulstrup
  - Søren Hougarrd Simonsen, Enslevvej 2, 8860 Ulstrup
  - Henning Jensen og Velle vandværk, Forten 1, 8860 Ulstrup
  - Jørn & Karen Haarbo, Forten 3, 8860 Ulstrup
  - Allan Midtgaard Sørensen, Syrenvej 3, 8960 Randers SØ (ejer af Forten 5, 8860 Ulstrup)
  - Kirsten Hansen, Forten 7, 8860 Ulstrup
  - Frank Nyvang Andersen, Forten 9, 8860 Ulstrup
  - Henrik Rasmussen, Højvejen 3, 8860 Ulstrup
  - Bent Nielsen, Højvejen 6, 8860 Ulstrup
  - Palle Hansen, Højvejen 8, 8860 Ulstrup
  - Klaus Bach, Højvejen 10A, 8860 Ulstrup
  - Niels-Jørgen Skov Rasmussen, Højvejen 10B, 8860 Ulstrup
  - Brian & Anette Christensen, Holmrisvej 1, 8860 Ulstrup
  - Lars Ravn, Holmrisvej 3, 8860 Ulstrup
  - Steen Kristiansen, Koudalvej 2, 8860 Ulstrup
  - Poul Espensen, Koudalvej 4, 8860 Ulstrup
  - Anette Andersen & Thomas Kristensen, Kræmmervejen 1, 8860 Ulstrup
  - Betina Lang Jørgensen, Kræmmervejen 2, 8860 Ulstrup
  - S Marianne S Hemsø, Kræmmervejen 3, 8860 Ulstrup
  - Paw Juul Christiansen, Kræmmervejen 4, 8860 Ulstrup
  - Bjarne & Marianne Drejdal, Kræmmervejen 5, 8860 Ulstrup
  - Anton Møller, Kræmmervejen 6, 8860 Ulstrup
  - Marius Jørgensen, Kræmmervejen 7, 8860 Ulstrup
  - Knud Martin Mikkelsen, Kræmmervejen 8, 8860 Ulstrup
  - Lars Christian Nielsen, Anne Marie Vej 18, 9320 Hjallerup (ejer af Kræmmervejen 9, 8860 Ulstrup)
  - Kurt Jørgen Hansen, Bygaden 8 st, 8860 Ulstrup (ejer af Kræmmervejen 10, 8860 Ulstrup)
  - Inga Christiansen, Kræmmervejen 11, 8860 Ulstrup
  - Kaja Kristensen, Kræmmervejen 12, 8860 Ulstrup
  - John Tinning, Kræmmervejen 14, 8860 Ulstrup
  - Jonna Piihl, Kræmmervejen 16, 8860 Ulstrup
  - Svend Aage & Inge Lisa Falk, Nørregade 1, 8860 Ulstrup
  - Carsten Bach Christensen, Nørregade 2, 8860 Ulstrup
  - Jens Sørensen, Fyrrebakken 21, 8600 Silkeborg (ejer af Nørregade 3, 8860 Ulstrup)
  - Helmut Hansen, Nørregade 4, 8860 Ulstrup
  - Benny Hansen, Næstvedvej 32, 4760 Vordingborg (ejer af Nørregade 4 og 6, 8860 Ulstrup)
  - Alis Jeppesen, Nørregade 5, 8860 Ulstrup
  - Elin Kragelund, Nørregade 6, 8860 Ulstrup
  - Niels Holger Mikkelsen, Nørregade 7, 8860 Ulstrup
  - Morten Nygaard, Nørregade 8, 8860 Ulstrup
  - Kim & Ulla Volder Hammershøj, Nørregade 9, 8860 Ulstrup
  - Christian & Elsebeth Flensborg, Nørregade 10, 8860 Ulstrup
  - Janne Larsen, Nørregade 12, 8860 Ulstrup
  - Henrik Jensen, Nørregade 14, 8860 Ulstrup
  - Preben Brøndum Rasmussen, Nørregade 16, 8860 Ulstrup
  - Anna-Lis Kjær, Skjesbjergvej 1, 8860

Dennis & Jeanette Sørensen, Skjesbjergvej 6, 8860 Ulstrup  
 Jonna Ingerslev, Skjesbjergvej 13, 8860 Ulstrup  
 Johannes Petersen, Herredsvej 18, 73, 8382 Hinnerup (ejer af Skjesbjergvej 3, 8860 Ulstrup)  
 Aksel Møldrup, Hammelvej 149 A, 8870 Langå (ejer af Skjesbjergvej 11, 8860 Ulstrup)  
 Johannes Thomassen og Vellev forsamlingshus, Skjesbjergvej 4, st, 8860 Ulstrup  
 Anja Søhoel, Skjesbjergvej 12, 8860, Ulstrup  
 Charlotte & Trygve Nielsen, Skjesbjergvej 14, 8860 Ulstrup  
 Mads Rosengaard Rasmussen, Hønholtvej 2, 8620 Kjellerup (ejer af Skjesbjergvej 15, 8860 Ulstrup)  
 Claus Kastbjerg Møller, Skjesbjergvej 16, 8860 Ulstrup  
 Hans Ole Horn, Skjesbjergvej 17, 8860 Ulstrup  
 Karin Brock, Skjesbjergvej 18, 8860 Ulstrup  
 Inger Voldum, Vedskovvej 4, 8883 Gjern (ejer af Skjesbjergvej 19, 8860 Ulstrup)  
 Søren Seeberg, Rødevej 5, 8860 Ulstrup (ejer af Skjesbjergvej 20, 8860 Ulstrup)  
 JH Ejendomsinvest c/o Rune Hust, Højvejen 16, 8860 Ulstrup (ejer af Skjesbjergvej 24, 8860 Ulstrup)  
 Marianne & Gunnar Nilsson, Skjesbjergvej 28, 8860 Ulstrup  
 Henriette Dalsgaard, Skjesbjergvej 30, 8860 Ulstrup  
 Gittha Bruhn, Skjesbjergvej 32B, 8860 Ulstrup  
 Willy Bust Nielsen, Skjesbjergvej 36A, 8860 Ulstrup  
 Søren Engbjerg, Skjesbjergvej 36B, 8860 Ulstrup  
 Boet efter Tove Kjærgaard Christiph, Sparregårdsvej 1, 8860 Ulstrup  
 Søren & Lone Kaae-Sørensen, Sparregårdsvej 4, 8860 Ulstrup  
 Manny Tinning, Smedegyden 1, 8860 Ulstrup  
 Gitte Tinning, Smedegyden 2B, 8860 Ulstrup  
 Allan Jensen, Smedegyden 3, 8860 Ulstrup  
 Christian Hansen, Smedegyden 5, 8860 Ulstrup  
 Boligselskabet Gudenå og Boligselskabet Sct Jørgen, c/o Kjellerup Boligforening, Brovej 18, 8800 Viborg (ejer af Søndervangen 1, 8860 Ulstrup)  
 Inge Lise & Bent Gade, Øksendalvej 1, 8860 Ulstrup  
 Børge Haarbo, Øksendalvej 2, 8860 Ulstrup  
 Jørgen Pedersen & Kirsten Bødker, Øksendalvej 3, 8860 Ulstrup  
 Anders Stordal, Øksendalvej 4, 8860 Ulstrup  
 Vellev Menighedsråd v/ Lone Torp og kirkekassen, Vesterbro 1, 8850 Bjerringbro (ejer af Øksendalvej 5, 8860 Ulstrup)  
 Jørgen Kristian Kristensen, Øksendalvej 8, 8860 Ulstrup  
 Peder Kristiansen, Øksendalvej 9, 8860 Ulstrup  
 Rasmus Nørgaard, Øksendalvej 10, 8860 Ulstrup  
 Nina & Rasmus Kaae, Øksendalvej 12, 8860 Ulstrup  
 Birgitte Bajlum, Øksendalvej 13, 8860 Ulstrup  
 Carl Christian Bæk, Røngevej 3, 8860 Ulstrup (ejer af Øksendalvej 15, 8860 Ulstrup)  
 Hanne Vogt, Øksendalvej 16, 8860 Ulstrup  
 Brian Andersen, Øksendalvej 18, 8860 Ulstrup  
 Henning Bruus, Øksendalvej 20, 8860 Ulstrup  
 Louise Schmidt Jensen, Øksendalvej 22, 8860 Ulstrup

- **Ejere af forpagtet jord:**  
 Chris Nielsen, Skjesbjergvej 32 A, 8860 Ulstrup

#### Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 85:

- Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 Købehvan V, [e-mail: mail@fiskeriforening.dk](mailto:mail@fiskeriforening.dk).
- Ferskvandsfiskeriforeningen, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. [E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk](mailto:nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Aktive Fritidsfiskere i Danmark v. Leif Søndergård, Søvejen 6, 7860 Spøttrup.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, [e-mail: ae@aeraadet.dk](mailto:ae@aeraadet.dk).
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, [e-mail: fbr@fbr.dk](mailto:fbr@fbr.dk).

#### Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 86 – lokale foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, Lokalafd Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup, [E-post: Favrskov@dn.dk](mailto:Favrskov@dn.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Favrskov. E-post: [Favrskov@dof.dk](mailto:Favrskov@dof.dk)
- Danmarks sportsfiskerforbund. Lokalafd. v. Kim Keblovzski, Bavnbakken 32, 8361 Hasselager E-post: [kk@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:kk@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet, lokalafdeling, Lars Andersen, Skolevej 21, 8870 Langå, [oestjylland@friluftsraadet.dk](mailto:ostjylland@friluftsraadet.dk)

#### Klageberettigede i henhold til Husdyrlovens § 87 – landsdækkende foreninger:

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, [e-mail:husdyr@ecocouncil.dk](mailto:husdyr@ecocouncil.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, [e-mail: dn@dn.dk](mailto:dn@dn.dk).
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaegade 1, 7100 Vejle, [e-mail: ikt@sportsfiskerforbundet.dk](mailto:ikt@sportsfiskerforbundet.dk).
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. [E-post: natur@dof.dk](mailto:natur@dof.dk)

- Dansk Botanisk Forening, Att.\_Jyllandskredsen, Heidi Brixen, Vestre Tinggade 170 1 tv, 8000 Århus C
- Friluftsrådet, Scandiagade 12, 2450 København SV. [kreds@friluftsradet.dk](mailto:kreds@friluftsradet.dk)

## 11. Lovgrundlag og vejledninger

- Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31.3.2009.
- Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen: Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006) samt supplement (dec. 2007).
- Naturbeskyttelsesloven nr. 933 af 24.9.2009.
- Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2000.
- Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer herunder særligt: Bekendtgørelse nr. 717 af 02/07/2009 om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Vejledning til bekendtgørelse om påfyldning og vask af sprøjter til udbringning af bekæmpelsesmidler. Vejledning fra Miljøstyrelsen Nr. 1 2009